

ЛЮТИЙ

Ч. 2

FEBRUARY No. 2 1976

НАШЕ ЖИТТЯ

OUR LIFE

ВИДАЄ СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ — PUBLISHED BY UNWLA, INC.

НАШЕ ЖИТТЯ

OUR LIFE

P. XXXIII Ч. 2 ЛЮТИЙ FEBRUARY No. 2 Vol. XXXIII

М. Кардиналовська: Батькові Шукаєш	1
У лютому	1
Проминув Рік Жінки	2
М. Понеділок: Зорепад	3
В. Андрушків: Навчання мови в дітей	5
На ювілейний дар	6
Наша обкладинка	7
У. Любвич: Людина, простір, час	8
Що читати?	10
Калейдоскоп жіночого життя. С. Андрушкова	11
М. Тарнавська: Діагноза	12
Відгуки	12
Тільки між нами і телефоном Л. Калинович	13
Відгуки	13
Зустріч далеких і близьких	14
І. Климовська: Косметика стара як світ	15
Вісті з Централі	16
СФУЖО	19
Our Life	21
Подумайте — відгадайте	25
Харчування: Л. Гриців: Риба в печі	26
Вишивка М. Стахів: Вишивана серветка	27
Хроніка Округ: Округа Нова Англія	28
Замість квітів	31
Посмертні згадки	32
Річні збори	33
Розвага-забава	34
Цеглини на Музей СУА	36
Календарець СУА	обкл.

Головна Управа СУА 108 Second Ave.
Tel. 212-533-4646 New York, N. Y. 10003

Видає Союз Українок Америки раз у місяць за винятком серпня.

Редактор — Уляна Любвич

Редакційна Колегія: Марія Барагура, Лідія Бурачинська, Любов Волинець,
Наталія Іщук, Світлана Луцька, Олександра Різник, Марта Тарнавська.

Our Life — Марта Бачинська

"Розвага — забава" ред. Віра Андрушків.

Мовна редакція — Наталя Лівницька-Холодна.

Адреса Редакції: Адреса Адміністрації:

Our Life Editor Ulana Llubovych

Our Life

108 Second Ave.

108 Second Ave.

New York, N. Y. 10003

New York, N. Y. 10003

тел. (212) 674-5508

тел. (212) 533-4646

Передплата в США і Канаді: річна...\$9.00 піврічна ...\$ 5.00

Річна передплата: в Англії...2 1/2 ф. ст., в Австралії ... 5 а. д. у Франції...

20 фр., в Німеччині...20 н. м., в Белгії...250 б. фр.

Поодиноке число 1.00 дол.

Published by Ukrainian National Women's League of America, Inc. Monthly publication except August.

Subscription in the United States of America \$9.00 per year, half year \$5.00; in Canada \$9.00 per year, half year \$5.00; in England 2½ pound sterling per year; in Australia 5 Austr. dollars per year; in France 20 fr. per year; in Germany 20 d. m. per year; in Belgium 250 b. fr. per year.

"Second-Class Postage Paid at New York, N. Y. and at additional mailing offices".

ГОЛОВНА УПРАВА СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

ЕКЗЕКУТИВА:

Іванна Рожанковська	— голова
Олександра Різник	— заступниця голови
Любослава Шандра	— заступниця голови
Христина Навроцька	— заступниця голови
Ольга Ставнича	— заступниця голови
Евфрозина Мартинець	— протоколярна секретарка
Марія Савчак	— кореспонден- ційна секретарка
Ірина Комар	— касирка
Поля Книш	— фінансова секретарка

РЕФЕРЕНТУРИ:

Ірина Захарко	— організаційна
Ірина Лончина	— виховна
Даня Дикий	— виховна
Люба Волинець	— культ.-освітна
Камілія Смородська	— зв'язків
Теодозія Савицька	— супс. опіка
Марія Барагура	— пресова
Дора Рак	— статутова

ВІЛЬНІ ЧЛЕНИ

Орися Зінич
Анастасія Вокер

КОНТРОЛЬНА КОМІСІЯ:

Ольга Мусяковська	— голова
Ірина Качанівська	— член
Надія Попель	— член
Наталія Лопатинська	— заступниця
Олена Шиприкевич	— заступниця

ГОЛОВИ ОКРУЖНИХ УПРАВ СУА

Марія Грушкевич	— Огайо
Дарія Маркусь	— Чикаго
Лідія Дяченко	— Філадельфія
Ольга Цар	— Нью Джерзі
Миртль К. Слейбі	— Дітройт
Марія Томоруг	— Нью-Йорк
Ірина Руснак	— Північний Нью-Йорк
Лідія Фіцалович	— Нова Англія
Теодозія Кушнір	— Південний Нью-Йорк

ПРЕДСТАВНИЦТВА

"НАШОГО ЖИТТЯ"

АНГЛІЯ: Myroslawa Rudenska
245 Wigman Rd. Bilborough Estate
Nottingham, England
Ukrainian Booksellers, 49 Linden Gardens
Notting Hill Gate, London W.2

АВСТРАЛІЯ: "Library & Book Supply"
16a Prospect St.
Geroy, W9, Victoria
Australia

ФРАНЦІЯ: Daria Melnykovych
c/o N. 7 887 93 de Paris
26 rue de Tercy, Paris 18-2,
France

НІМЕЧЧИНА: Ukrainischer Frauenverband
Haus der Begegnung
8 München 5, Rumfordstr. 21

Мірталя Кардиналовська

БАТЬКОВІ

Хай проб'ється голос мій
крізь час, землю і море —
я тобі свою пам'ять несучу,
і любов, і сум, і горе.

Ти пішов,
домовить не встиг.

Закули
слово
в диби.
Життя твоє
в яр крутий
зіпхнули,
зайве ніби.

У байдужім сибірським краї
ти загинув, долі немилій,
та живого тебе зберігаю
в моїй тузі, що сльози не зміли.

*Гляди скульптура "Вогонь" на
обкладинці*

See sculpture "Flame" on the cover

*Мірталя Кардиналовська — скульптура "Райдужний міст"
Mirtala Kardynalovsky-Bentov — sculpture "Rainbow Bridge."*

Шукаєш? —
Шукаю
і я.
Ось, друже,
свічка
моя.
Ти довго
шукав
на півдні,
а я —
на півночі
дивній,
де синя
крига
і сніг,
шукала
рішень
усіх.
В країнах
далеких,
незнаних,
на соняшних
меридіанах
ми стрінемось —
ти
і я,
і правда —
твоя
і моя.

У ЛЮТОМУ

Лютий — місяць холоду, снігових бур, наче б дужання сил природи, які лютують, бо треба буде дати місце весні з її теплими вітрами, початком нового життя-відродження. До весни ще далеко, але вже родиться надія, сподівання.

На цей місяць припадають трагічні річниці героїської смерті Ольги Басараб у 1924 р. у Львові та Олени Теліги у 1942 р. в Києві. Їх імена стали символом жінок героїнь, вони ж свідомо пішли на смерть за волю Батьківщини. Згадуючи їх, думки наші є з усіма тими хто пішов чи йде їх слідами, з тими хто впав у бою загинув у тюрмах, хто тепер терпить переслідування.

І щороку при цьому родиться думка, чи не надаремно віддали вони своє життя?. А відповідь на це питання лежить на нас. І не в тому річ, щоб відсвяткувати річницю, помолитися, згадати, говорити про них. Про це, чи не згинули вони надаремне, рішати наші вчинки. Треба все і все задавати собі

питання, чи у наших умовах виконали ми все, що для нас можливе, для того, щоб наблизити до нас ту весну, для якої вони жили й умерли, весну нашого народу, відродження, нове вільне життя. Як же часто та одна, для всіх нас спільна, мета, спільне змагання розгублюються у групових чи особистих амбіціях щоб показати, прославити себе, щоб знецінити того, хто йде поруч, може іншим кроком, але до тієї ж мети. Скільки зусилля сходять на взаємне обвинувачування, вишукування помилок. І це стає начеб то невилікувальною нашою хворобою, особливо тут на еміграції. Думаючи про них, тих, хто впав чи страждає у боротьбі за волю, дивімся далеко вперед, щоб не задержувало, не гамувало кроки те, що мале і дрібне, що треба минати без уваги.

Може і ми у гомоні лютої бурі відчуємо далекий, але все ближчий і ближчий подих весняного вітру, подих відродження.

На обкладинці: Мірталя Кардиналовська-Бентов — скульптура "Полум'я" гл. поезія "Батькові"

On the cover: Mirtala Kardynalovsky-Bentov — sculpture "Flame," (see "To My Father").

ПРОМИНУВ РІК ЖІНКИ!

Княжна Ашраф Паглаві з Ірану-голова Комітету Об'єднаних Націй для підготовки Конференції в Мехіко, у своїй статті про Міжнародний Рік Жінки (Нью Йорк Таймс — 5 січня 1976 р.) пише, що цей "Рік" почався без тріумфальних сурм, а закінчився без оплесків.

"Чи той "Рік" заторкнув мільйони жінок, які живуть у нужді і нелюдських умовах? Чи переконав жінок Нью-Йорку і Нью-Джерзі, щоб не підтримували тих, хто поборює "ERA додаток до Конституції про зрівняння прав?" Та — каже далі Ашраф Паглаві, — не можна було сподіватися, що той "Рік" ті всі справи поладить. Це був тільки повний вагання перший крок, мала спроба представити і насвітлити всьому світові мільярди жіночих проблем. На думку авторки, при своїх обмежених умовах той "Рік" осягнув деякі цілі. Хоч не всі, то все таки деякі країни зробили спробу включити відзначення того "Року" у свої плани, а представники 133 країн приїхали в червні на Конференцію до Мехіка.

Хоч (як про те ми писали в НЖ) проблеми жінок залежно від їхніх соціоекономічних та політичних умовин, були різні, все ж на Конференції жінки принаймні дізналися про те, що існують такі різниці в їхній проблематиці та зрозуміли, що які б вони не були, то всюди жінка знаходиться у підрядному становищі. Це все таки успіх. Генеральна Асамблея Об'єднаних Націй прийняла ряд постанов, з яких, якби хоч 10% уряди різних держав зреалізували, то становище жінок покращало б на багато. Постав Інститут для Дослідів і Вишколу при ООН, який зможе підготувати якісні та кількісні дані, які можуть допомогти зреалізувати цю програму.

Але, на думку А. Паглаві, є все ж позначки, що Рік Жінки скоро може прийти в забуття. Перша ж бо наступна після Конференції в Мехіко Асамблея ООН майже зовсім поминула мовчанкою висліди цієї Конференції. Можна б погодитися з цинічним поглядом, що вся ця "афера" Року Жінки була підготована чоловіками для "замилення очей" жінкам, щоб потім сховати справу "під килим".

Наслідки Року Жінки у майбутньому залежать у великій мірі від того, чи жінки зуміють змоблізувати енергію та переконати уряди своїх держав, щоб включили їхні проблеми у законодавчі проєкти.

Все таки Об'єднані Нації проголосили декаду, тобто десятиліття жінки у рр. 1976-86. Доля цієї декади залежить від жінок, з яких багато відступають від дії (схизма) та від апатії урядів поодиноких країн.

Коли на тлі тих розважань Ашраф Паглаві розглядати Рік Української Жінки, то насуваються деякі аналогії, хоч наша ситуація, жінок недержавної нації, висуває інші проблеми, ніж ті, що їх мають жінки державних націй.

Передусім можна підписатися під твердженням, що "Рік" почався без тріумфальних сурм, а закінчився без оплесків. Наше ж бо громадянство прийняло цей "Рік" літепло. Декілька статей у пресі, переважно писаних самими жінками, ніякого майже відгуку, навіть у центральних Організаціях. Міжнародний Рік Жінки проголошено у 1970 році, ми зустріли наш без ніякої підготовки.

Важлива для нас оборона жінок політичних в'язнів, актуальна для нас незалежно від Року Жінки, так само, як акція ширення правди про Україну.

Хоч проблеми, які болючі для жінок цілого світу, у нас на другому плані, бо для нас важливіші ті, які зв'язані з нашою політичною ситуацією, то все ж ми повинні про них знати. На тлі тих загально-жіночих проблем ми повинні б знати, як вони виглядають в Україні. Яке становище жінки там, де вдаряє розбіжність між писаним правом і дійсністю. Ми повинні б досліджувати умовини її побуту, праці тощо. У тому напрямі ми нічого не зробили, а можна було б використати Міжнародний Рік Жінки та представити це питання поруч загальних проблем жінок у тих ділянках життя.

Серед наших умовин цей "Рік" мав би бути нагодою до того, щоб притягнути до громадської праці жінок, які стоять поза нею. Не приніс він ніяких змін у позиції жінки в кромаді, не збільшилася її участь у провадах наших установ та організацій. Не спричинився теж, на жаль, до порозуміння взаємної толеранції і пошани поміж поодинокими жіночими організаціями. Не злагіднилися ні не затерлися регіональні, релігійні чи політичні різниці, які при стараннях і позитивному впливі жінок повинні б зникнути взагалі.

Рік Жінки збігся з 50-літтям нашої організації. З цієї нагоди СУА представив громадянству висліди своєї праці.

Є поодинокі випадки, де чоловіки виявляють своє зацікавлення та оцінку праці жінок. Цікаво те, що якраз закінчення Року Жінки і 50-ліття СУА одержали ми дві статті пера чоловіків, де вони висловлюють свою думку про працю жінок. Одну з них, д-ра Богдана Цимбалістого, містимо в англомовній частині цього числа. Друга, пера інж. Романа Шраменка, буде поміщена у наступному числі НЖ. Але такі позитивні прояви зацікавлення нашою працею не відзеркалюють загального відношення нашої спільности. І тут можемо повторити за Ашраф Паглаві: цей "Рік" це перший крок, повний вагання, щоб поставити перед громадянством наші проблеми.

Об'єднані Нації, продовжуючи акцію "Року" установили Декаду Жінки, ми повинні б уважати Рік Української Жінки початком посиленої дії у напрямі втягнення у наші завдання загалу жінок та зацікавлення ними цілої спільности так, щоб нас включили і поставили на належному місці у спільних змаганнях і дії цілої суспільности.

(Уривки з повісті)

— Діду, а як вам на баштані спалося?

— Та як тобі сказати. Прогайновувати спанням всенюк нічку я не маю звички. Спав десь до півночі, а опісля сидів і на зорепад дивився. Спостерігати його, синку, — щастя.

— Зорепад?!

— Ага. У літню пору часто таке буває... Та що я своїми розповідями тебе нудитиму.

— Не нудите мене, дідусю. Вас слухати — страх як цікаво. Розкажіть про теє диво.

— Що ж — маєш охоту — слухай. Буває інколи, що ніч таку красу, таку привабу розкриває, — прямо гріх зводити очі. Минулої, скажімо, ночі... Біля куреня темно — хоч в око стрель, а вгорі, у неосяжне небесне піддаштя, зірок понапробивалося! Небувала ряснота! Хмара! Далєбі, все небо суцільно ними зароїлось та скучерявилось. І вже тим зорям нікуди й зміститися. Чуєш, синку, там їх назбиралось-поначіплювалось стільки, що вже й годі їм утриматись. Отоді в таку бо пору, й починають чуда-дива об'являтися. Бачиш — одній зірці у вишині затісно стає, і вона ось із суцвіття іскрявого відривається і на нашу хлібодайну, урожайну землю спускається. А за нею її посестра, як світлячок, стрімголов падає, а за тією ще і ще — і так безперестанку багато їх до нас злітаються...

Нараз Грицько думкою злинає понад хмари, туди, де зірки постійно проживають — і йому із захоплення розблискуються, аж палахкотіють очі і процвітають лица. О, не зостановляйся, діду, оповідай, хуткіше оповідай далі про зоряне падання!

— Цікаво!

— А одна зоря, синку, навіть у мене на баштані місце собі вподобала. Еге, тут приземлилася. І прямо з усього розгону влучила на отой кавун чепуркуватий та опасистий, той, що он гудинням по всій межі розповідається і, як підсвинок, пишається. Впала, і на ньому, важучому, на тисячі блискіток-скалок розкришилася. А кавун тоді своїми розгалуженими, опушеними листками як поворухне, та ними як затріпоче, та тиховійно як зашушукає: "Сестри та брати, — діліться він радісною вісткою, — веселі дині, статечні кавуни та й ви, набусурменені дідугани-гарбузи — гляньте, що на небі твориться! А чи ви примітили, як тількищо до мого чола зоря діткнулася?" — "Хі-хі! — ледь чутно диня чмихнула. — Думаєш — мене зорі минають? Та мене, крапчастосмугасту, духовиту, смаковиту, завжди зорі обцілюють. Я з ними віддавна вже запізналася й скохалася". А округла, брунатенька її сусідка і собі голос підносить: "І мене, пахучу, зорі обдаровують увагою. І мене ніколи не минають!" — "А чиєю вродою вони

Ілюстрація Галини Мазепи

замилуються більше? Звісно що моєю". — "Ні, моєю зонайбільше". Аж нарешті поруділий гарбуз спросоння й собі басисто відзивається: "Чого вихвалаетесь, немудрі! Хоч мене зірки не полюбують — та з того біди мало! — зате на моєму жовтавому, розлогому візернункові вчора цілий день сонце виніжувалося..." Отак все тут цієї ночі в диві перезиралось та переговорювалось.

Грицько віддихнув. Витер рукавом обличчя і сам себе у думці пожурих. Ну, як це він посмів минулої ночі завдавати в комірчині хропака? От лихо, промарно-тратив такий золотий час! Та коли б це він не вилежувався серед чотирьох стін — може б і до нього зоря примандрувала. І тоді віддавна все омріяне збулося б. Ех, коли б вона тільки зблизилася та до хлопця підморгнула! — він би тоді не опирався, а сразу б погодився, щоб вона, іскриста, промениста, до його чола також черкнулася-торкнулася.

— Діду, і ви кажете, що всі тут уночі перекликалися? Всі тут розмовляли? Правда?

— Аякже! Само собою, правда.

— Хто? Кавуни, дині, гарбузи?...

— Ага.

— А якою мовою вони, діду, говорили?

— Такою нашою, баштанською.

— А я, і ви, і всі ми як говоримо?

— Так само по-баштанському. Всі ми маємо степову, лагідну, баштанську мову. Маємо і її залюбки вживаємо.

— А Тихі, Тямуці і Чупруни теж цієї лагідної уживають?

— Звичайно, так. Хібащо вони додають до неї ще й трішки гострого перцю.

— Дивно. А я думав, що Тихі...

— Що ж тут, синку, дивного?! Тихі та Тямуці —

наші люди. І тому по-нашому й балакають. Вони добрі люди.

Знову дід від свого не відступає. Таких лихих, надокучливих називає чомусь добрими. Краще хай такі добрі трохи менше Грицькові на очі попадаються. "Добрі". Та інших таких крутоязиких скривдителів на світі не так легко й відшукати! А потім... Що це за така нечувана, чудернацька мова? У школі, їй-право, ніхто не згадував її.

— Діду, а ця баштанська... У яких книжках цією мовою друковано? Де її записано?

— Ані в книжках, ні в зошитах її, синку, не відшукаєш.

— А де ж її знайти?

— Цю мову кожному з нас викарбувано в грудях, отам у серці.

— А як же її з серця вичитувати?

— Душею.

— А звідки ж ту душу разстаратися? Де купити?

— Не треба купувати. Кожний із нас душеньку має. І не якунебудь, а живу, відчутну.

— Діду, а я ніякої душі не чую. Я її, мабуть, не маю.

— Маєш. Але вона ще в тебе, синку, спить. Поживеш — пробудиться. І заб'ється. Не журися, згодом ти її відчуєш. З роками, з щастям, із горем та бідою і душа проявиться. Вона, Грицуню, не забариться про себе дати знати. І тоді нею, душею живлющою, цілющою, ти перечитуватимеш, ізвідуватимеш нескінченні рядки, записані мовою нашою баштанською... Ну, не пхінькай, Грицю, їйбогу, ти маєш отакенну душу. Їйбогу, маєш...

* *

Сонце вже об виднокруг черкається. І шлях затрушується червонявою рінню.

Бронзується день. Видовжуються ген-ген тіні.

Сутінки позаплутувались в огудинні і зовсім позаховували кавуни та дині, які під листям, вмошчучись, збиралися дрімати...

Грицько думливий, зосереджений ступає по баштані. І з видимим нетерпінням угору поглядає.

*

Грицько мовчить. Зараз знеохота взяла його і до їжі, і до снана, і до ходіння. Якби отак не рухатися, а преспокійнісінько лежали і лежати, очима прикипівши в небо.

І-і, хто це Грицька займає? О, це дід кошлатить йому чуба!

— Що це ти, синку, собі надумав? Чого лежиш безрушно? — і старий із занепокоєння сірпає собі вуса. — Ну, що з тобою?

Але випростаний хлопець — без жадного руху і стримав подих. Бо розніжується його душа. І

увяляється йому, що він у невагомого перетворився, — і плаває у небі, і разом із зірками зривається і за левади осідає.

— Ну, не комизися, не норовися! Кліпни оком, щоб я знав, що ти придурюєшся і граєшся зі мною.

— Діду, — ледве крізь уста хлопцеві видобулось, — я не норовлюся. Я не можу встати. Я... — і далі невміч говорити. Він сливе безсилий.

— Синку, не слід так жартувати. Підводься!

Грицько зрушився. Зажмурих і розжмурих очі. І на обличчі об'явилась усмішка. І очі уприщерть наповнились іскорками, і ті іскорки на щоку перекочуються, і при місяці стобарвами переливаються, і за скроню спадають.

— Що таке? — упадає біля хлопця дід. — Чого ти плачеш, синку?

— Діду, зорепад який!

— Ну й що?

— Дідусю, мені оті зорі всі в очі вскочили.

— І гаразд. Зірки і в очі і в серця людям забираються — і тим їх щасливіють. Ну, слава Богу, що ти очунав. А я думав — ти вмер.

— Я хочу вмерти...

— А це з якої біди тобі такого заманулося?

— Бо я щасливий. Діду, а чому зорі до дубів горнуть, а мене знати не хочуть?

— Бо дуби дужі-дужі і на вроду гожі.

— А я хіба поганий?

— Ти також хороший, але не такий, як дуб. До дуба тобі ще далеченько.

Схилився старий.

А Гриць лежить.

А вгорі розстеляється премайстерно вичепурена зірками та місяцем темносинь.

Он там зрідка мерехтять зорі. А он вони в мереживо ріднесеньке вже збилися. А он аж зоряна курья устелила небо. І те небо стримує й стримує зорі, аж таки сипле й сипле ними, і розтрушує їх на дуби, що за левадою.

І хлопець захоплюється чудом. Милується й не намілується, тішиться й не натішиться тим видовом.

І нечуване, предивне почуття охопило хлопця — йому привиділось, що ціле сузір'я гунуло на нього, і він у цьому розсипищі іскрявому розтопився.

— Грицю!

— Га.

— Ходи!

Як же йти, коли з неба, на якому посередині вічний блідолиций спостерігач вмовився, сипляться й сипляться марусі, оксани, галі й катрі — і, виспівуючи "посіяла огірочки", за річкою сідають...

Із збірки "Зорепад"

Торонто — 1969. Нагороджена на конкурсі ім. Франка Микола Понеділок помер у Нью-Йорку 25 січня 1976 р.

Ми знаємо, що родина передає спадщину, затримує культуру, та зв'язок між поколіннями й виробляє ідентичність — почуття приналежності до своєї групи — в нашому випадку — до українського суспільства. Щоб допомогти родині виконати це завдання, треба переглянути чинники, які є конечні для національного самозбереження.

Др. Головінський, український соціолог, подає три такі можливі чинники: держава, церква та мова. Перший — держава — на жаль нам відпадає, бо ми є відокремлені від держави, від нашої землі. Залишаються отже два останні чинники: церква та мова.

Українська церква, безперечно, є важливим чинником у самозбереженні, але в цій статті ми зосередимося на третім чиннику в самозбереженні ідентичності, а саме, на мові.

Що таке мова? мова, це спосіб порозуміння, це вислів почувань. мова творить поняття, які найкраще передають духовність народу. Затративши рідну мову, людина поволі втрачає, зв'язок із своєю національною ідентичністю. Дитина, засвоюючи мову, вивчає її не тільки як спосіб порозуміння з оточенням, але також як вислів своїх почувань.

Уживання рідної мови в чужому середовищі позитивно впливає на національне самозбереження даної еміграції, підтримуючи її зв'язок з минулим — в нашому випадку з Україною та з українцями в різних частинах світу. справа задержання української мови набирає ще більшої ваги, коли читаємо в пресі про русифікацію на рідних землях та про переслідування українських інтелектуалів.

Др. Головінський пише: "Ніщо краще не поєднає минулого зі сучасним, як рідна мова. мовою можна передати в душу молодого покоління українську духовність з усіма її національними особливостями". Цю думку др. Головінського можна потвердити, дивлячись на те покоління, яке виїхало з України в раннім дитинстві, або вже тут родилось. Молоді люди, які України не пам'ятають і не знають, все таки відчують зв'язок з українською нацією та затримують особливості української вдачі, одночасно примінюючись до свого довкілля. Наприклад — участь молодих студентів в обороні дисидентів, реакція в спростуванні неточностей про Україну, тощо.

А тепер дещо про техніку навчання мови. Через різні наукові дослідження довідуємося про багато нового в навчанні мови. Особливо цікаві є дослідження двох лікарів з Монреалю, одного хірурга (Dr. Wilder Penfield), а другого невролога (Dr. Lamar Roberts), які подають свої спостереження в книжці "Speech and Brain Mechanism". Вони твердять, що з фізіологічного та

психологічного боку дитина в раннім віці є найбільше здатна вивчати різні мови. Як читаємо в Святім Письмі: Усьому час — пора, і на все слухна хвилина під небом — час народитись і час померти, час садити і час посаджене виривати! Так само мозок має свій специфічний календар у вивчанні мови. Мала дитина може вивчити дві або й три мови без жодних труднощів, бо мозок є дуже сприйнятливий, еластичний та гнучкий. Дитина виробляє окремі звукові клітини на кожен мову і тому говорить без акценту та уживає правильну граматичну структуру даної мови. Ця здібність поволі меншає вже після дев'ятого року життя, й клітини мозку починають тухавити та тверднути. Приклади цього бачимо в нашій еміграції. Діти вивчилися мови без акценту, тобто виробили окремі звукові клітини матірньої мови на нову мову. Дитина вивчає різні без труднощів, коли кожної мови вчиться від окремих осіб. Нпр. мати вчить по-українському, сусідка по-англійському і т. д.

мова — це звичка; дитина скоро звикає говорити даною мовою з даною особою. Психологічно мала дитина має найбільше успіхів в прямім або матірнім способі навчання мови. Дитина є зацікавлена, вона не вивчає мови задля мови, але вивчає її на те, щоб висловлювати свої потреби та навчитися, що діється довкола неї. Дитина, яка є в контакті з двома чи трьома мовами вимовляє кожен мову акцентом своєї учительки. Якщо вона чує одну мову вдома, другу в школі, а третю деінде, вона навіть не здає собі справи з того, що вона вивчає різні мови. Вона тільки знає факт, що з мамою треба говорити одним способом, зі сусідкою — іншим. Коли мама почне дома говорити однією з двох інших мов, дитина, йдучи по лінії найменшого опору затратить першу й менше уживану мову.

Вивчання мови можна порівняти до набуття певного роду навичок. Як знаємо з досвіду, навички набуваються механічно, через часте уживання та вправу. Володіння мовою є певного роду поведінкою, а поведінки можна навчити тільки змушуванням дитини поводитися в належний спосіб.

Технічне засвоєння мови треба наслідувати й імітувати звуки. Деяким дітям тяжко чути різниці в звуках.

Отже, як вже було згадано, ідеальний час на навчання мови, це раннє дитинство. З дослідів про двомовність довідуємося, що все треба перше вивчати мову, яку менше уживається в загальнім довкіллі — в нашому випадку — українську. В цей спосіб дамо дитині набути звичку говорити дома і з іншими українцями по-українському.

Продовження на сто.6

НА ЮВІЛЕЙНИЙ ДАР ВПЛИНУЛО ДОСІ:

ЗА М. СІЧЕНЬ 1976 р. ЗЛОЖИЛИ:

ОКРУЖНІ УПРАВИ І ВІДДІЛИ СУА ВІД ЧЛЕНОК, ОРГАНІЗА- ЦІЙ, УСТАНОВ І ГРОМАДЯН:

830 дол. — 33 Відділ — Клівленд, Огайо
В тому: 125 дол. — Ірина Кашубинська 100 дол. — Українські Злучені Організації міста Клівленду, 50 дол. — др. Дмитро і Марія Фаріон, 25 дол. — Марія Грушкевич, по 20 дол. — Е. Дубас, М. Грабська, по 10 дол. — 49 членок Відділу

785.00 дол. — Округна Управа — Чикаго
(із святкувань 50-ліття СУА)

В тому: по 100 дол. — Осип і Любослава Шандра. Українська Федерально-Кредитова Кооператива "Самопоміч",

Українська Щадничо-Позичкова Спілка "Певність" по 50 дол. — Відділ Товариства Українських Інженерів Америки, др. І. Мула, по 25 дол. — Українська Гетьманська Організація, Братство кол. Вояків І-шої УД УНА, Сестрицтво Покрови при Соборі св. Володимира і Ольги, по 20 дол. — Сестрицтво св. Ольги при Соборі св. Володимира і Ольги, по 10 дол. — З. Филипович, О. Ткачук, Т. Морос, О. І. Джулинський

410 дол. — 78 Відділ — Вашингтон
В тому по 10 дол. — 41 членок Відділу

395 дол. — 34 Відділ — Коговс
В тому: 30 дол. Олег і Уляна Омецінські, По 25 дол. — Республіканський Клуб, У.Н.С. 191 Відділ, Ростислав Колодій, Євген Кушнір, Софія Зальпана, 20 дол. — Український Горожанський Клуб, по 10 дол. — 22 членки Відділу

350 дол. — 104 Відділ — Нью-Йорк
В тому: 100 дол. — Ол Боро Колижен, Інк. 75 дол. — Українська Православна Федеральна Кредитова Кооператива, по 25 дол. — Відділ, Марія Підгородецька, Юрій Сялак, по 10 дол. — Асторія Мясні — продукти, Ю. Бачинський, Нестор Пінковський, Ярослав Коссановський, Ярослав Мак, Мирон Родович, і 4 членки Відділу

345 дол. — 69 Відділ — Лорейн, О.
В тому: 50 дол. — Український Народний Дім, По 25 дол. — У.К.К., СУК "Провидіння" У.Н.С. 233 Відділ, 20 дол. — М. Лесюк, по 10 дол. — Відділ і 19 членок Відділу

335 дол. — 46 Відділ — Рочестер

200 дол. — 81 Відділ — Дітройт
(з нагоди 10-ліття Відділу)

160 дол. — 64 Відділ — Нью-Йорк
В тому: 100 дол. — др. Роман і Ляля Аліськевич, по 10 дол. — Відділ, і 5 членок Відділу

150 дол. — 13 Відділ — Честер
В тому: 100 дол. — Христя Кий — Плюта, 50 дол. — Відділ

130 дол. — 82 Відділ — Нью-Йорк
В тому по 10 дол. — Відділ і 12 членок Відділ

по 100 дол. — 84 Відділ — Чикаго (із святкувань 50-ліття СУА) 88 Відділ — Філадельфія, 101, Відділ — Чикаго (із святкувань 50-ліття СУА)

80 дол. — 16 Відділ — Мінеаполіс
В тому: по 10 дол. — 8 членок Відділу
65 дол. — 65 Відділ — Нью Джерзі

60 дол. — 54 Відділ — Вілмінгтон
В тому по 10 дол. — 6 членок Відділу

50 дол. — 36 Відділ — Чикаго
(із святкувань 50-ліття СУА)

Прод. Навчання мови в дитині

Щоб користуватися мовою та уживати її в різних ділянках, треба постійно збільшувати свій словник — засіб слів. Найкращий спосіб на це — читання книжок. Маємо багато дитячих книжок, або платівок з різними казками та піснями. Пісня та вірш, це дуже важливі допоміжні засоби у вивченні мови!

При плеканні рідної мови пам'ятаймо про родинні зв'язки. Поширена родина: дід, баба, тета, вуйко — всі ці люди можуть дати дитині нагоду вживати українську мову. Церква, рідна школа та організації, якщо вони на це вважають, можуть бути дуже сильними середниками в навчанні рідної мови. Також різні українські відпочинкові оселі та табори створюють середовище для плекання, відновлення та скріплення мови. Однак всі ці установи не можуть самі дати того, чого хата не дала. Вони радше посилюють те, що дитина набула в ранньому дитинстві.

І тут важливим є пам'ятати, що ми не можемо дати

дитині того, чого самі не маємо. Отже ж ми, батьки, повинні послідовно теж працювати над покращанням нашої мови та збільшенням запасу слів. Українські словники, книжки та газети повинні бути в кожному домі й то не тільки на показ! Тоді можна легше нав'язати дискусію про якусь статтю та допомогти дитині вийти з тієї обмеженої, т. зв. "кухонної" мови на поширену, культурну й літературну мову.

Підсумовуючи все разом, пам'ятаймо, що мова, це важливий чинник у збереженні національної ідентичності, що дитина найкраще вивчає мову в ранньому дитинстві, що родина є перше середовище, де дитина вивчає мову, а школи, церква та організації є підсилюючим фактором у плеканні мови.

Заключення є тільки одне: якщо батьки не навчать дитину змалку говорити по-українському й самі не будуть уживати мови в щоденному житті, можливості, що дитина говоритиме українською мовою є тоді обмежені!

45 дол. — 84 Відділ — Чикаго
 40 дол. — 4 Відділ — Нью-Йорк
 35 дол. — 74 Відділ — Чикаго
 В тому: 25 дол. — Нуся Закревська-Каракас — Венезуеля, 10 дол. — Олена Харкевич
 30 дол. — 15 Відділ — Честер
 25 дол. — Окружна Управа — Філядельфії.
 20 дол. — Окружна Управа — Нової Англії

Разом 4,840.00 дол.

В ПАМ'ЯТЬ ПОЧЕСНОЇ ГОЛОВИ ОСНОВНИЦІ бл. п. ОЛЕНИ ЛОТОЦЬКОЇ

Збірка датків на Музей США згідно з її волею.

ДРУГА ЛИСТА:

500 дол. — Окружна Управа — Нью Джерзі (з дня Союзнянки)
 132 дол. — Окружна Управа — Нью Джерзі (збіркова листа)
 По 100 дол. — Окружна Управа — Дітройт
 13 Відділ — Честер
 66 Від. — Нью Гейвен
 74 Від. — Чикаго
 По 55 дол. 34 Від. — Коговс
 56 Від. — Дітройт
 76 Від. — Дітройт
 По 25 дол. — Окружна Управа Південного Н.Й.
 15 Від. — Честер
 19 Від. — Трентон
 26 Від. — Дітройт
 73 Від. — Бриджпорт
 79 Від. — Бостон
 78 Від. — Вашингтон
 82 Від. — Нью-Йорк
 97 Від. — Боффало

ОСОБИСТІ ПОЖЕРТВИ:

50 дол. — Наталія Єрега — ГанOVER, Н. Дж.
 25 дол. — Наталія Каменецька — Стактон
 25 дол. — Бойчуки — Ютика
 20 дол. — Іванна і Мирон Бучаки — Кембрідж, Масс.
 по 10 дол. — Ігнат, — Ютика, Хойнацькі — Ютика, Микитка — Ютика, П. Войтович, Я. Войтович, З. Войтович — Ютика
Разом 180.00 дол.

Поіменні списки членок США, які закупили 10 дол. цеглини подавати будемо на обкладинках в чергових числах "Н. Ж." Просимо такі списки надсилати враз із грошовими переказами.

108 Від. — Нью Гейвен
 По 20 дол. — 25 Від. — Дітройт
 53 Від. — Дітройт
 81 Від. — Дітройт
Разом 1,492.00 дол.

ОСОБИСТІ ПОЖЕРТВИ:

100 дол. — Люїза Сакс — Дітройт
 25 дол. — Ірина і Ярослав Качанівські — Філядельфія
 10 дол. — Н.і Н. Чума — Р. Полчій — Н. Й.
 5 дол. — Кобаса — Дітройт
Разом 140.00 дол.
 Округи і Відділи 1,492.00 дол.
 Особисті пожертви 140.00 дол.
Разом 1,632.00

Поля Книш
 Фінансова секретарка

НАША ОБКЛАДИНКА

Скульптура Мірталі Кардиналовської на нашій обкладинці носить назву "Полум'я". Авторка пов'язала її з поезією "Батькові", яку містимо на першій сторінці Н Ж. Про авторку і скульпторку пишемо в окремій статті. Тут цікавить нас творчий процес з двох точок погляду: як до нього підходить мистець, а теж як технічно твориться ця скульптура.

Мірталія розказує, що ідея твору постає в її уяві, і вона, щоб утривалити її, робить записку — ескіз (шкіц). Тоді вже виконує скульптуру з воску пальцями, ножем та розігрітими зняряддями. Звичайно, готова скульптура не відбігає майже зовсім від задуму.

Техніка "зникаючого воску" (lost wax process — cire perdue), якою виконані скульптури відома з давніх літ. Глиняний модель покривають воском, який різьблять, тоді накладають шар глини, оставляючи зверху і знизу отвори, в які вкладають рури. Під час випалювання у печі віск розтоплюється і витікає, а між твердими глиняними стінками постає порожнеча. Туди вливають бронзу, і так постає форма трішки більша від первісного моделю.

В часах Ренесансу звичайно вигладжували поверхню такої скульптури напилником, долотом, нарізувальником. Сьогодні залишають поверхню, скульптури шорсткою. Ця хропавість це слід дотику мистця і його рильця, і воно дає скульптурі додаткового виразу.

Подяка за дарунок Музеєві США

В останньому часі наспіли такі подарунки для збірки українського народнього мистецтва у Музею США:

Дитяча тканина торбина "дзьобенка" з Гуцульщини. Подарувала її письменниця Віра Вовк, а дістала її в часі свого перебування в Україні від о. Василя Романюка з Космача.

Така ж дитяча торбина "дзьобенка" і тканий взористий поясок-"крайка" з Гуцульщини. Подарувала п. Ольга Дурбак із Ньюарку.

Щиру подяку за ці цінні предмети складає
Музейна Комісія США

УВАГА!

ЧИ ВИ ВПЛАТИЛИ СВОЮ ПЕРЕДПЛАТУ ЗА ЖУРНАЛ "НАШЕ ЖИТТЯ"?

Перевірка передплат виявила великі залежності не тільки за 1975 рік, але теж за попередні роки.

Брак влат підважує фінансову базу журналу, а великі залежності у вплатах наражують на непризнання знижки поштової оплати.

Просимо не чекати на одержання пригадок, які адміністрація поступово висилає, але вплачувати передплати і залегли післяплати.

ЛЮДИНА, ПРОСТІР, ЧАС

Мірталія Кардиналовська
Скульптор — поет

Mirtala Kardynalovska — Bentov
sculptor-poet

Літом у Гантері мала я нагоду зустріти двох сестер — Асю Гумецьку і Мірталю Кардиналовську. Обидві доповідали на семінарі УВАН-у, який там відбувався.

Увечорі в "Ксені" учасники семінара, викладачі та слухачі гуторили, співали та танцювали. Вирізнявся спів Асі Гуменюк — старі незнані нам пісні з України, співані у якийсь особливий спосіб. Асю я зустрічала вже давніше. Вона — професор на славістичному відділі Університету в Енн Арбор, автор підручника української мови для чужинців, як дуже потрібний (чи тільки чужинцям?), про те не треба говорити.

Другу сестру, Мірталю, зустріла я вперше і зосталася під вражінням не тільки її скульптур та поезій, але і її самої.

З її іменем український читач міг зустрітися на сторінках "Сучасности" де в 1974 р. у червні появилася стаття про її поезію (пера А. Гумецької) а у грудні низка віршів під спільним заголовком "Крізь життя босоніж". Але ж Мірталю передусім скульптор, про якого ми мало, або й нічого не знаємо.

Її поезія, правда, тісно в'яжеться із скульптурою, бо, як пояснює вона сам, не все можна виразити у трьох вимірах — інколи треба доповнити словом.

Скульптури Мірталі невеликі розмірами, пересічно 15 × 20 інчів, але вони насичені змістом так, що аж ніяк не можна б їх назвати мініатюрами. Вони не реалістичні, але й не абстрактні.

Сама скульпторка вияснює: для деяких мистців — предмет це тема сама по собі, і вони шукають нової інтерпретації форми. Інших знову цікавить композиція і матеріал, а не предмет чи постать — їхні твори абстрактні. Ще інші досліджують можливості, які відкриває наука і техніка, шукають спосіб використання і застосування їх у мистецтві.

Сама Мірталю вживає постаті як символ людської істоти, або, якщо вони виступають у групі — людства як цілоти. Тому не тільки шкідливо-стилізовані форми, які натякають на постаті, без анатомічних подробиць. Часто виступають у групі, але ніколи не як маршуючі жовніри, а радше з'єднані по-братньому пілігрими, які мандрують кудись у часі і просторі. Вони виступають на якомусь тлі, в якомусь

оточенні, або з натяком на архітектуру чи природу. В цей спосіб Мірталю хоче зобразити людину у її віношенні до різних питань, які ставить їй життя (за Д-р Франком "не питати що таке життя, але думати про себе — чого від нас вимагає життя").

І в назвах і в тематиці її скульптур часто виступає поняття часу, наприклад, "Завжди присутнє минуле", чи "Мовчазна година". Мірталю вияснює:

"Час конче мусить нас цікавити, він бо репрезентує один відтинок нашої екзистенції. Час існував перед нами і буде існувати після нас. В одному моменті життя я досвідчила дуже конкретно сенс проминання часу. Може бути, що це він тоді я, як скульптор, зацікавилася проблемою представлення невлімового у реальний спосіб".

"Скульптури Мірталі пов'язані із чітко визначеною тематикою: людина, простір з натяками на час" каже у вступному слові до книжки поезій і скульптур Мірталі- І. Галянтік. Ця книжка, яка вийшла при кінці 1975 р. у розкішному виданні англійською мовою під знаменним наголовком

Крапки поодинокі
лінією взяти
самітні й далекі
докупи поєднати

Знайди мені, доле,
друга, й олівцем
поєднай на щастя
у одне кільце.

Мірталія Кардиналовська — скульптура "Близнечі душі"
Mirtala Kardynalovska-Bentov — sculpture "Twin Souls."

"Thoughts — Forms" попередила подібне українське видання, яке саму друкується під наголовком "Райдужний міст".

Її поезії, як було сказано, пов'язані із скульптурами, і їх філософія та ж. І тут і там знаходимо пошуки за вищою реальністю. Як каже у вступі до тієї ж книжки Ася Гумецька: "зовнішній світ є тісно сплетений з внутрішнім, макрокосмос з мікркосмосом".

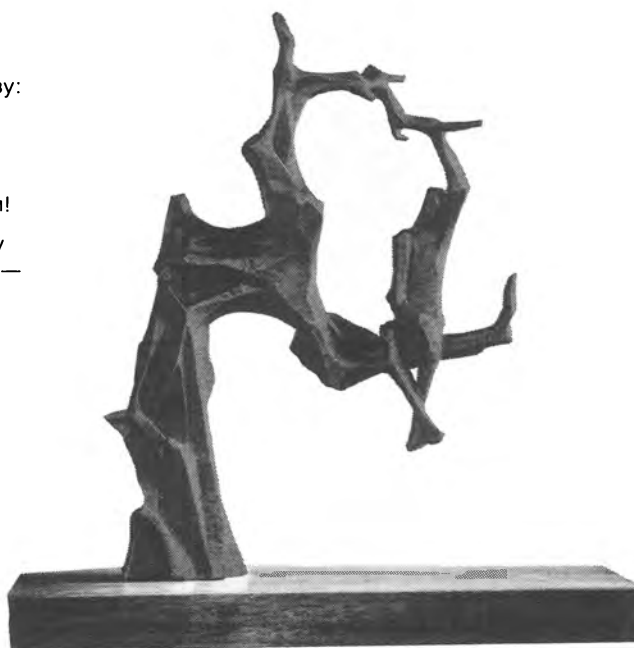
Глибша аналіза її, писаних пером і рильцем, творів не вміщається в рамки цієї статті. Хочеться принаймні представити читачам Мірталю, яка в американському світі вже має своє ім'я.

Вона, як і її сестра Ася Гумецька родилися у Харкові. Їх батько відомий Сергій Пилипенко, член групи "Плуг", у 30-их роках був арештований і вивезений. Мати разом з дочками виїхала на терени Росії, щоб охоронити їх перед переслідуваннями. Обидві дочки росли відірвані від рідного корення. У 1939 році повернулися до Вінниці, але звідти німці вивезли їх як остарбайтерів. Два роки перебували вони у французькому таборі (мати і дочки окремо), вкінці опинилися в

Я дихати рада,
сміюся щасливо
та гру життя
вивчаю примхливу:

як дощ сліпий
її шарада —
то сонця сміх,
то сльози градом!

Соняшник-голову
сонцю назустріч —
хай суму слід
загоїть хутче!

Мірталя Кардиналовська — скульптура "Солодке безділля"

Mirtala Kardynalovsky-Bentov — sculpture "Dolce Far Niente."

Італії, а звідти вже переїхали до Америки. Тут Мірталю кінчає Boston Museum School, а опісля одержує стипендію до Парижу, де студіює у школі Zadkine-La Grande Chaumiere і COUNTRY — Ecole des Arts Decoratifs

Повернувшись до Америки здобуває ступінь бакалавра в Тафт Університеті. Від 1960 року мала 13 індивідуальних виставок, в Бостоні, Гарварді та інших місцевостях. Восени 1975 р. у зв'язку з Конференцією в Об'єднаних Націях — Spiritual Summit Conference, — брала участь у виставці, яка відбулася в ст. Джонс Катідрал у Нью-Йорку.

Здобула вона декілька нагород та відзначень, її твори знаходяться у галеріях як в Тафт Університеті, Гарвардському Університеті та інших. Знайдемо її ім'я у списках: "Who is Who In American Arts", 1973, "Who Is who of American Women" — 1975, "International Who Is Who In Art and Antiques" Є членом: National Society of Literature and the Arts.

Треба сподіватися, що і ми будемо мати нагоду оглянути її твори, бо на весну заплановані виставки: у березні в "Еко" галерії в Воррен (Дітройт). Виставка буде пов'язана з доповіддю

Продовження на ст. 10

Мірталя Кардиналовська — скульптура "Народження Думки"

Mirtala Kardynalovsky-Bentov — sculpture "Origins of Thought."

Що зитати?

Kulish, Mykola. Sonata Pathetique. Translated from Ukrainian by George S. N. and Moira Luckyj. With introd by Ralph Lindheim. Littleton, Col. Ukrainian Academic Press, 1975. Pp 110 (Ukrainian classics in translation, no. 3) \$7.50

"Патетична соната" Миколи Куліша така ж сильна, складна і незвичайна, як і соната Бетговена, що дала назву п'єсі... — такими словами починає свою передмову до першого англомовного видання цього шедевра української драматургії професор торонтського університету Ралф Ліндгайм.

"Патетична соната" була написана в 1930 році для постановки в театрі Леся Курбаса "Березіль", але через заборону цензури вона побачила сцену тільки в російському перекладі, в московському Камерному театрі, в грудні 1931 року. Після трьох місяців п'єсу почали критикувати як "націоналістичну", її зняли з репертуару, а режисер Таїров отримав догану за її постановку. Сам же Микола Куліш, що крім "Патетичної сонати" написав ще цілу низку п'єс — в тому числі і такі знамениті, як "Народній Малахії" та "Мина Мазайло" — і що разом із режисереом Лесем Курбасом створив цілу нову епоху в історії українського театру, був заарештований в 1934 році і загинув три роки пізніше на засланні.

"Патетична соната" була вперше надрукована українською мовою в 1943

році в Кракові, в час німецької окупації. Пізніше цей же текст передруковувалася і в Америці. Після частинної реабілітації Куліша в СРСР, п'єса вийшла друком в 1960-их роках в Україні, а теж була ставлена на українських сценах Одеси й Києва. Між цензурованим німцями текстом, що друкувалася у Кракові і між варіантом апробованим радянською цензурою існують деякі розбіжності. Сьогодні неможливо відтворити первісний оригінальний текст, тим більше, що за твердженням дослідників автор переробляв свій твір кілька разів і що існують різні його варіанти. Англомовний переклад, що його зладили Юрій та Мойра Луцькі, базується на своєрідній синтезі краківського й радянського варіантів. Переклад зроблений доброю живою англійською мовою і від-зеркалює стиль і гумор Миколи Куліша.

Хочемо вірити, що ця знаменита п'єса про революцію, що завдяки Українському Академічному Видавництву стала нарешті доступною англомовному читачеві і дослідникові літератури, зацікавить теж і театральні круги: може ми ще колись дочекаємось постановки "Патетичної сонати" на сцені американського театру?

Марта Тарнавська

НОВИЙ ФІЛЬМ ПРО ПИСАНКИ

Появився новий фільм Святослава Новицького "Pysanka — The Ukrainian Easter Egg".

Висвітлення триває 14 хвилин.
Ціна за купу 180.- дол.
Випозичення для організації 20.- дол.

Замовляти:
Filmart Production
3926 Macalaster Drive
Minneapolis, MN 55421

Надіслані книжки:

Андієвська, Емма

Наука про землю.
Мюнхен, "Сучасність", 1975. 126 стор.

Наша пісня. Зібрала, аранжувала і редагувала Ростислава Буцацька-Бровар. Гері, Індіана, Music Studio 1973. 2 ч. ілюст.

Ч. 1. 41 українських пісень на голос, фортепіан, органи і гітару.

Ч. 2. Українські гимни, народні пісні і фортепіанові композиції.

В англійській і українській мовах.

Вяріцинські, Анатоль

Заозер'я. Поема. Переклад з білоруської Леонід Полтава. Нью-Йорк, Накладом перекладача, 1975. 24 стор.

Лавріненко, Юрій

Василь Каразин — архітект від-родження. Матеріали і думки до 200-ліття з дня народження 1773-1973.

Мюнхен, "Сучасність", 1975. 191 стор. ілюст.

Княгиницька-Душенко, Тетяна

Окрушини. Збірка віршів, 1933-1973.

Торонто, Вид-во Центральне Об'єднання Буковинських Українців у ЗСА, 1975. 112 стор.

Кравченко, Уляна

Твори. Повне видання. Зредагував Юліан Бескид.

Торонто, Накладом Марії Козак, 1975. 796 стор.

Луцаковський, Микола Богдан де Новіна

З галицьких ловищ. Мисливські спогади.

Мюнхен, 1973. 95 стор. ілюст.

Олексин, Жигмонт Богдан

Пісня про Червону Калину, 1914-1974. Історія УУСС-ів для молоді.

Нью-Йорк, Українське вид-во Червона Калина, 1974. 86 стор. ілюст.

Докінчення на обкладинці

Прод. Людина, простір, час

Асі Гумецької про зв'язок скульптур з поезією. Після того плянується виставка в Анн Арьор Університеті а далі в Наяґара Фолс, а в травні в Торонті в галерії Данієллі.

Дотеперішні виставки Мірталі знаходили живий відгук в американській пресі, а журнал "The Christian Home" умістив її скульптуру "Душі двійняки" на обкладинці у січні 1974 р. Рецензії підкреслюють своєрідний, власний стиль мистця та глибокий,

філософський зміст її творів.

Як багато українців — родин репресованих які були змушені ховатися поза своєю землею і не могли вивчати рідної мови, Мірталі, почала писати свої вірші по-російському. Були вони темою магістерської праці на славістичному відділі Денісон Університеті (автор праці Данієль Леферієр). Появилися вони окремим виданням в Іспанії у 1972 р. Про видання англійською і українською

мовами ми вже згадували.

Стільки інформації про Мірталю. Кілька репродукцій її скульптур та пов'язаних з ними поезій можуть дати тільки невелике поняття про неї та її творчість, але напевно зацікавлять її творами і особою, та зближать до нас землячку, яка росла і перебувала в чужому оточенні, а тепер повернулася до нас, немов з далекої дороги, й буде нести у світ духові вартості своїх творів з ім'ям далекої батьківщини.

КАЛЕЙДОСКОП ЖІНОЧОГО ЖИТТЯ

Опрацювала Світлана Луцька-Андрушкова

УКРАЇНА

• У київському видавництві "Радянський письменник" появилася 1975 року історична повість Павла Загребельного "Євпраксія". Євпраксія — це внучка князя Ярослава Мудрого та дочка князя Всеволода. Її дванадцятирічною дівчинкою віддають заміж за германського маркграфа Саксонії, Генріха Штаденського. Одруження Євпраксії було тільки формальним актом. До свого повноліття Євпраксія перебуває в монастирі. Тим часом умирає її чоловік. Вісімнадцятилітня Євпраксія, під ім'ям Адельгейди, стала германською імператрицею, дружиною Генріха IV. Вона була причетна до міжнародних стосунків і конфліктів, які автор виводить увикривленому світлі, з позицій марксизму-ленінізму. Євпраксія повернулася на свою батьківщину, стала черницею і була похована 1109 року в Печерському монастирі. Повість важлива, бо мабуть перший раз виводить цю цікаву але призабуту постать княжої доби.

• У меморіальному музеї-будинку Лесі Українки, на вулиці Саксаганського в Києві відбувся літературний вечір мистців, яких праця так чи інакше пов'язана з творчістю Лесі Українки. Участь взяли поетеса Любов Забашта, Наталя Кашук, композитор Юлія Рожавська (автор лібретто балету "Лісова пісня"), Художниця Надія Лопухова, артистки Наталія Скорульська, Варвара Маслюченко, Марія Стаф'юк. Присутні почули вірші присвячені авторці "Досвітніх вогнів", спогади про перші театральні постановки її драм і розповідь про те, яким невичерпним джерелом є поезія Лесі для майстрів пензля і різця.

• Недавно відкрито в Харкові ресторан "Старе місто". Знаходиться він у давній частині Харкова в сусідстві 18-столітнього собору. Оформленням ресторану занялася архітектор Г. Кесслер. У будинку високі склепіння. Стіни удекоровані кованими решітками та дубовими деталями. Довгі дубові столи покриті червоними скатертями. Крісла зроблені за давніми музейними зразками-майстерно різьблені з високими відкинутими стінками. Головну стіну прикрашують три ручно ткані гобелени з виглядами

центральної частини старого Харкова, роботи Галини Тищенко. У танцювальній залі величезний півокруглий гобелін Г. Тищенко "Чудодерево" зображує казкові постаті з народнього лялькового театру. Вікна прикрашені кольоровими вітражами гербів повітів колишньої Харківської губернії, роботи А. Проніна. Інтер'єр ресторану прибраний світильниками з кованого заліза, міді і гутного скла роботи львівських мистців. Офіціантки в стилізованих народніх строях розносять страви відтворені із старих куховарських книг. Ресторан був відзначений Спілкою архітекторів України.

• у Раді Міністрів Української РСР, де засідають 50 міністрів та голів державних комітетів, немає ні однієї жінки, хоч комуністи твердять, нібито жінки втішаються повною рівноправністю в УРСР. У Політбюрі Центрального Комітету України немає жодної жінки. У цій найвищій керівній установі республіки жіноча стаття ніколи не була репрезентована.

ІТАЛІЯ

• Восени 1975 року австрійська цісарева Зита з Габсбургів разом із сином Рудольфом відвідала в Римі Кардинала Йосифа Сліпого. Вона приїхала на беатифікацію монахині сестри Марії Тереси Галко Ледуховської, спорідненої з Габсбургами. Родина Ледуховських є українського походження з Ледухова на Волині. Розмови з Блаженнішим провела цісарева Зита на спогадах про сл. п. Митрополита Андрея Шептицького.

США

• Об'єднання українських православних сестрицтв у США розпочало видавати з 1976 роком свій жіночий журнал п. з. "Віра". Редакційну колегію очолили Віра Драч і Галина Петренко. Обгортку журналу прикрашує портрет св. кн. Ольги, покровительки сестрицтва. На зміст першого числа склалися матеріали, які розглядають питання жінки-україни в різних аспектах, літературні сторінки та рубрики "Сестрицтво при праці". Вітаємо появу нового жіночого журналу та радіємо, що круг тих, які опрацьовують питання української жіночої проблематики, поширюється.

ВІДГУКИ

До міркувань пані Марії Даниш в доповіді виголошеній під час XVII Конвенції СУА п. н. "НАША ПОЗИЦІЯ В ГРОМАДІ" в уступі на тему "клубів професіоналісток", поміщеній в журналі "НАШЕ ЖИТТЯ" за травень 1975.

У вище згаданій статті п. Марія Даниш висловила протид творення так званих "клубів професіоналісток"; мовляв, закладати такі клуби це ... "ніби творити державу в державі", і що ми повинні даліше придержуватися традиції започаткованої "жіноцтвом в краю", де жінки працювали спільно... не ділитися на жодні касты" (кляси)..., та що легше булоби професійним силам "відразу стати до продуктивної роботи"... в рамках СУА, ніж творити нову клітину.

З останніми думками пані М. Даниш я цілком погоджуюся, бо справді було би легше і простіше, та може навіть і краще професіоналісткам відразу включитися в уже існуючі жіночі організації, та, на жаль, це не діється повністю. Саме тому, помітивши на підставі статистики, що велике число українок з вищою освітою не включається в існуючі жіночі організації, СФУЖО піддало ініціативу творення організації професіоналісток, з думкою, що

цього роду об'єднання, зі суто власним характером та програмою, зацікавлять цих жінок.

Як бачимо з вище сказаного, тут немає мови про послаблення уже існуючих українських жіночих організацій, ні про конкурування з ними, ані про творення якихось "каст", — а про приєднання тих жінок з вищою освітою, які залишаються поза рамками українського організованого жіноцтва.

Яко членка однієї з таких організацій — "АКАДЕМІЧНОГО ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНОК" — можу ствердити, що 50% членів на всіх 42 належать до українських товариств чи організацій, а друга половина не належала до ніяких українських товариств чи організацій, і вони відшукали одна одну саме в тому новому "Академічному Об'єднанні Українок". Ті, які були активними в других організаціях, і даліше залишилися такими, а ті, що нікуди не належали, знайшли собі місце в громаді.

На мою думку, повищі дані самі говорять за себе і сповна виправдують творення цього роду об'єднань.

Зірка Кебуз

Голова "Акад Об'єднання Українок у Філядельфії

МАРТА ТАРНАВСЬКА

Діагноза

Зенкові.

Der Tod ist gross.
Wir sind die Seinen
lachenden Munds.
Wenn wir uns mitten im Leben meinen,
wagt er zu weinen
mitten in uns.

Rainer Maria Rilke, "Schlussstück".

Не вирок це — мале "мemento мори", хмаринка, що затьмила небосхил. Та простір неба — голуба прозорість, і сонця курс — пополудневий схил.

Йде здаля ніч — до тебе, і до мене — та покищо — стоїть великий день: ще таїнство у серці незбагненне нових пізнань, неспіваних пісень.

Наївний, хто числить на ясність неба. Нещасний той, хто вірить тільки в ніч. Живе життя ловити в жмені треба, нести у тьму світила власних свіч.

1973

ЗВЕРНЕННЯ ДО ПЕРЕДПЛАТНИЦЬ, ЧИТАЧОК І ЧЛЕНОК СУА

Заохочуємо Вас поміщувати святочні побажання в "Нашому Житті". Таким способом не лише привітаєте рідних, приятелів і знайомих з нагоди Великодніх Свят, але й підтримаєте наш журнал фінансово.

Датки на пресовий фонд (5.- дол. 1 інч 1/3 стор., 10.- дол. 1 інч × 1/2 стор.) просимо пересилати на адресу адміністрації.

Побажання проситься надсилати якнайскоріше, не пізніше як до 2-го березня 1976 р.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ "НАШОГО ЖИТТЯ"

Прод. Колейдоскоп

КАНАДА

• Краєвий центр Українських Шкільних Рад при Централі Комітету Українців Канади повідомив, що закінчено випрацювання другої частини матеріялів для навчання української мови зорово-слуховою метою в клясах 10, 11 і 12 державних шкіл. Матеріяли опрацювала проф. Рома Франко з Саскатуну. Їх можна набути через фірму Дідіє в Монреалі. Вони складаються з студентського зошита, підручника вчителя, стрічки звукозапису діалогів і фільмів роботи мистця П. Коця з Вінніпегу.

ВІТАЄМО МІЖ НАМИ ЛЕОНІДА ПЛЮЩА І ЙОГО СІМ'Ю

ЛИСТ ЕКЗЕКУТИВИ СУА ДО ЛЕОНІДА ПЛЮЩА

Вельмишанований і Дорогий нам Пане Леоніде!

Вітаємо Вас на волі та бажаємо Вам і Вашій Родині усіх благ яких тільки можна собі бажати у вільній країні.

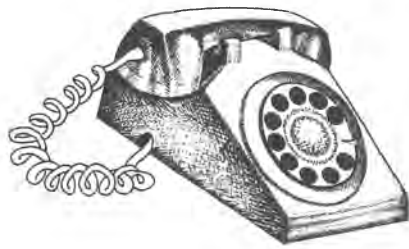
З пошаною до Вас і щирим привітом

Екзекутива Союзу Українок Америки

ВІДПОВІДЬ ЛЕОНІДА ПЛЮЩА

Щиро вдячний Вашому Союзу Українок Америки за сердечне вітання

З пошаною до Вас
Леонід Плющ

Тільки між нами і телефоном...

ДЕБЮТАНТКИ І КНЯЖНИ —

А ДЕ КНЯЗЕНКИ?

Баль преси проминув, інші бали ще у сезоні. Ще будуть дебюти і нові королеви, княжни балів.

В нас гостювала одна родина з двома дітьми, дочкою 17 р. і сином 18 р. Їхній батько досить насмішкливо сприймає баль дебютанток. "Рідня немов чомусь хоче показатись зі своїми дочками. Немов вони ляльки на продаж! Одягли, привезли, партнера приліпили і поставили їх на сцену. Ляльки!!!

— "Але ж це справа традиції, зокрема англосаксонської, де панну "уводиться в світ" і представляється вперше ширшому товариству. Це ж має свої причини і практичні потреби" — обстоювала цей звичай моя племінниця, що була тоді в нас також.

— "Це, що ви називаєте потребою, це тільки задавлений застарілий звичай не нашого часу, коли панна тільки й могла, що забавлялась, вдягатись і шукати "добрю партію", себто чоловіка з вищою освітою, професією, становищем і з "доброї родини". Але чи хтось колись казав, що даний мужчина "зробив добру партію"? — І в тім самім тоні — "чому хлопці не дебютують?"

Заторкнена молода особа, дочка бесідника, піддержала батька!

— "Правда, хоч на бали преси дівчину не вибирають королевою тільки за красу — мов порожню, дурну ляльку! Хоча є ще якісь інші критерії: діяльність в громаді, зацікавлення, здібності... Але чи колись виберуть якусь дівчину, що є зовсім погана, чи каліка — але талановита?"

Батько на це додав:

— "А якщо вибір не є за зовнішню привабливість, то чому не вибрати князєнків також за їхній талант і активність? Чому мають дебютувати тільки дівчата, а хлопці ні?"

Після цього питання спочатку всі затихли. Ми не були приготованими на такий корк. Перший розсміявся 18-річний син мого гостя. Казав, що не хотів би себе понижувати тими цирковими церемоніями плюс видатками на спеціальний стрій.

Після дискусії, сміху й критики: молоді і старші погодилися, що коли справді доба рівноправности, то чи не пора трактувати дівчат і хлопців рівно на балах, себто не виставляти їх на показ, тільки справді "представити їх ширшому товариству". Себто представити також і хлопців дебютантів, коли вони починають цікавитися забавами, — а не вживати хлопців тільки за манекінів, ескортів до ляльок.

Любов Калинович

ВІДГУКИ

30 грудня, 1975

Шановна Пані Редактор!

Проблему нашого шкільництва в ряди-годи порушується на сторінках усіх наших газет та журналів. Автори дописів то уболівають над тим як мало дітей ходить до шкіл українознавства, то оплакують жалюгідний стан браку підручників та научних матеріалів. І ці, і ті мають певну рацію, і та рація власне творить зачароване коло, але... що зроблено для розв'язки?

Пані Любов Калинович (Проблеми наших заавансованих дітей, Н.Ж. від грудня 1975 ст. 20) порушує ще один аспект однієї і тієї ж проблеми. Розв'язка дуже проста: індивідуалізація навчання. Учителі — ті професійні виховники, а не тільки експерти в справі виховання — признали цю істину вже від літ. Чому їй не прийняли в суботніх школах? Тому власне, що вона вимагає розуміння підстав виховного процесу, вимагає солідної

підготовки вчителя до кожної лекції, вимагає різноманітності научних матеріалів, вимагає атрактивно і продумано прикрашеної домівки, вимагає легкого кожночасового доступу до доброї бібліотеки, вимагає дуже тісної співпраці між домом і школою. Здається мені, що люди, які працюють по суботніх школах перші погодяться зі мною, що всього того ми не маємо. Тому й наші діти виявляють брак зацікавлення школою українознавства.

Все те приводить нас до підстави нашої проблеми. Десь у нашому суспільному житті ми загубили правильне розуміння вартостей. Ми твердимо, що хочемо задержати етнічну окремішність, але не подбали про те, щоб наші діти мали центральні місця зустрічі — натомість дбаємо про окремі "гніздечка", які нікого не вдоволяють. Ми твердимо, що ми дбаємо про збереження української культури, але не подбаємо про відповідні видання, з яких молодь мала б запізнитися з тією культурою, натомість маємо безліч майже безвартісних брошур. Ми

уфундуємо катедри, університети, інститути, але школи українознавства, які повинні стати підставою нашого дальшого росту, туляться по чужих, невідповідних кутках.

Слава Богу, що наше жіноцтво починає писати про ті справи. З практики знаю, що де справа виглядала вже безнадійною, а жінки "присвоїли" собі її, розв'язки знаходилися. Може наші недоцінювані школи і дуже-дуже перепрацьовані учительські знайдуть у СУА своїх оборонців.

Дякую за можливість висловити свої обсервації,

остаю зі щирим привітом

Марія З. Одежинська
директор Рідної Школи у Філадельфії

ДАРУНОК

Замість дарунку на уродини моєї сердечної приятельки Ксені Добрянської складаю 25.00 дол. на Музей СУА

Наталія Коменецька

ЗУСТРІЧ ДАЛЕКИХ — А БЛИЗЬКИХ

Про подорож Гандзі Савицької до Бразилії ми вже читали на сторінках нашої преси, а багато з нас слухали її розповіді ілюстрованої прозірками. Цікаво буде прочитати про те, які вражіння винесла Гандзя і її ровесниця Оля з особистої зустрічі, тож містимо їхні розповіді одна про одну.

ОЛЬГА КОРЧАГІН це молода журналістка з четвертого покоління українських поселенців в Бразилії. Вона закінчила журналістику на університеті в Куритибі і є однією з представниць нової інтелігентської верстви, яку видало українське село.

Виконуючи функції директорки Інституту для молодших дівчат в Прудентополі, вона не покидає журналістики, і її статті друкуються в бразилійських і українських газетах в Бразилії ("Праця", "Бджілка"), Америці ("Свобода", "Народна Воля"), і Канаді ("Новий Шлях").

Ольга Корчагін схожа на Гандзю Савицьку тим, що обидві близькі віком, зацікавленням, ідеалами.

Оля Корчагін про Гандзю Савицьку.

Перед приїздом до Бразилії Гандзі Савицької ніколи не зустрічала я молоді української людини з-поза океану, і тому очікувала її з цікавістю і нетерпливістю. Сподівалася довідатися багато про українську громаду в Америці, а особливо про молодь, і так сталося.

Гандзя мені дуже сподобалася. Вона людина, яка цікавиться українськими громадами і їх потребами, спостережлива і балакуча. В розмовах з нею я і другі дівчата в інституті почули багато цікавого про життя українців в Америці, про молодечі товариства, про тяжкі умовини на Україні. Про ці речі загал мало знає, бо рідко коли доходять до нас українські часописи з Америки чи Канади.

Така зустріч української молоді з різних країн дуже корисна, бо є поштовхом до кращого збереження своєї мови. Виміна думок скріплює плекання українських традицій, збільшує знання про нарід, з якого походимо. При зустрічах українців з різних країн розмова пливе легко і свobodно. Тут усе дороге, спільне — мова, звичаї, історія, осяги.

Тому що я займаюся виховною працею, мене особливо цікавило, коли Гандзя оповідала про систему українських садочків, які мені дуже сподобалися і були б вказані на наших діточок, головно в містах. Теж подобалося мені табування, яке провадять в Америці в серйозній дисципліні-порядку. Не менш важливе те, що існують молодечі товариства, що молодь має свої сходи і зайняття.

Ця зустріч з моєю посестрою з Америки мала великий вплив на мою працю як виховниці української молоді і взагалі на мій світогляд. Вона заохотила мене до праці, підбадьорила на душі, збільшила знання про рідний край,

АНИСА ГАНДЗЯ САВИЦЬКА виросла в Америці і тут одержала вищу освіту, здобувши академічний ступінь магістра філософії на Колумбійському Університеті, за що дістала від своїх батьків в дарунку летунський квиток на подорож до Бразилії. Цю подорож відбула вона в квітні 1975 р. зі своєю матю Др. Теодозією Савицькою, референткою Суспільної Опіки США.

Панна Савицька віддавна цікавиться журналістикою, вихованням української молоді і загально суспільно-громадськими справами. Її обширна стаття "Серед Українців Бразилії" друкувалася в англомовній "Свободі" ("Ukrainian Weekly") від 14 червня до 28 серпня 1975 р.

Гандзя Савицька про Олю Корчагін

Зустрівши в Бразилії українську молодь, я відчула, що вона зразу стала мені близькою і рідною, наче ніколи не ділили нас океани. Показалось, що лучить нас українська душа.

Особливе вражіння зробила на мене Ольга Корчагін, молода журналістка, в якій нахожу неначе сестру. Близькі ми віком, поглядами, зацікавленнями. Чомусь здається, що знаємо одна одну ціле життє.

Таких молодих людей, відданих українським справам, як Оля, нема багато — не то в Бразилії, а взагалі в нашому народі. Оля посвятила мрію свого життя — журналістику — коли виринула потреба заповнити місце директорки Інституту для молодших дівчат у Прудентополі, і вже третій рік посвячує весь свій молодий талант і здоров'я на виховання 60-тих дівчат. Вона для них не тільки директорка, але теж учитеська і любляча опікунка.

Вона пильнує їх, вчить їх шити, варити, господарювати, водить до лікаря, присипляє. В полудневих годинах, коли вони вертають з державних шкіл, вона провадить класу українознавства. Завдяки Олі, діти чудово володіють українською мовою.

Вона вчить їх українських пісень, танців, віршів, вишывання, гагілок. Приготовляє виступи і концерти не тільки з ними, але з дітьми цілої української парафії в Прудентополі. Крім цього, вона безкоштовно вчить української мови учнів у Василіянській семінарії, як також викладає українську мову на літніх курсах для учительок українознавства.

Оля тендітна, але сильна духом. Дивуюсь звідки бере сили сповняти стільки обов'язків, а вона відповідає "Часом

також про українців в Америці. Звернула увагу на те, що наш нарід талановитий, росте і розвивається та прямує до кращих днів.

Думаю, що можна і треба би було нав'язувати контакт межі молоддю Бразилії і Америки різними способами. Особисті зустрічі найкращі, але теж корисним є листовний контакт. Якби це було можливе, виміна елементів у навчальних курсах чи вакаційних оселях принесла би багато усвідомлення і знання.

Коли відїхала з Прудентополя Гандзя, довго ми тужили за нею, а мої дівчата з інституту питали і випитували мене. Коли я дала задачу в класі української мови, щоб написати листа до товаришки, майже всі написали листа до неї. Так само промовила вона їм до серця, як і мені. Видно було, що вона українка, яка цинить, і старається, щоб другі цинили й любили своє українське походження, свою приналежність до українського народу. Вона виявилась особою енергійною, дуже ввічливою, милої вдачі.

Надіюся, що це був тільки початок нашої щирої і правдивої дружби.

О.К.

А.Г.С.

КОСМЕТИКА СТАРА ЯК СВІТ

Плінія. У їхніх писаннях прим. можна натрапити на рецепт як вибілювати наскірок (церу) за поміччю вивару з кмину. Компреси (оклади) із льняного сім'я були знаменитим середником проти зморшок; ці компреси крім цього, не згадуючи полиску, зміцнювали нігті. А гарні білі зуби, що були тоді (як зрештою і тепер) прикрасою лица, слід було чистити їх пастою, зробленою з ячмінної муки, соли й меду. Неприємний запах уст або одор ізза надмірного вживання вина, римляни ліквідували при допомозі жуття лаврового листа, що його у нас називали бобковим листям.

Римлянки дуже дбали про волосся. Поголовно фарбували його на блонд або "тіціан", тобто на темнорудий колір; ці барви тоді вважались за значно кращі, ніж темні. Густе волосся, гарний полиск і природні хвилі одержували за поміччю вивару з папороті і насіння селери; варили це у вині і потім змішували з оливою. Очевидно деодорантів не було, тож неприємний запах перепеченого тіла поборювали при допомозі запашних олійків і смаровил. Приміювали також середник для внутрішнього вживання — напій з кореня рослини *скольмус*, що його пили натще. Щоб відсвіжити наскірок, лице змивали осячлим молоком і робили масочку із сирого хлібного тіста. Проти зморшок — вивар з лубіною, що його змішували з оцтом із вина.

Всякі "косметіке" знали і високо цинили вже мешканки Геллади, на що вказує старогрецька назва. Вони, само, собою, не послуговувалися готовими препаратами: у порівнянні з сьогоднішніми часами, тодішня хемія була ще, так сказати б, у пелюшках. Для збереження краси вживали, як і в пізніших віках, природніх седрників, перш усього зел, оливи, овочів.

Римлянки, особливо багаті, сягали до дорогих і рафінованих засобів як купелі в молоці ослиць; існували одначе домашні косметичні засоби, що їх уживали всі, навіть оті з незаможних верств.

Про методи як "навести красу", багато можна довідатись від римських поетів і письменників — Горація чи

важко, але приходиться сила з переконання, що треба виховувати наших українських дітей ще змалку з любови до всього рідного — тоді це почування залишиться з ними на все життя."

Тяжко вести таку виховну працю, коли часто бракує матеріалів до навчання, як читанок, дитячих книжок, плит, взорів до вишивання. Згадуючи про це, мимоволі приходить думка, яку велику користь принесли би посилки з Америки деяких з цих матеріалів!

Оля це четверте покоління українських поселенців у Бразилії, яка виховує вже п'яте покоління! Коли її прадіди приїхали до Бразилії в 1880-их роках, не могли знати, що їхня правнучка побудує колись у своєму серці і в українській громаді в Бразилії ту батьківщину, яку довелося їм залишати назавжди.

Оля це гідна іменниця своєї патронки Княгині Ольги. Часто коли згадую про неї, то бачу її серед української дітвори в Бразилії, і знаю, що її нагорода ніколи не буде золоту короною, але ласкавістю і вдякою Матері-України.

Чи римлянки малювались? Звичайно. Підмальовувалися навіть і мужчини. До речі ще сьогодні це роблять румуни, які вважають себе прямими нащадками римлян (а що вони православні — це друга справа).

Косметичні мастила чи-пак "шмінки" були доволі примітивні: іржа, сік з червоної рожі, вугіль з дерева, попіл.

Продовжували собі брови, підмальовували очі, вживали пудри переважно з крейди. Як причепуритись, багато про це написав Овідій у своєму "Мистецтві кохання". Рекомендував навіть жінкам, які хотіли б, щоб їх любили, приклеювати маленькі перчики, а також носити щось у роді поясків-б'юстгальтерів, які підносили б груди. Як бачимо жінки у всіх епохах однакові — завжди прагнули подобатись мужчинам, тому вічно дбають про якнайкращий вигляд.

У термах, де римляни купалися, були до послуг масажисти, звичайно невільники: масажі вможлилювали позбуватися зайвого товщу, сприяли нормальній поставі, видовженій лінії.

Перед двома тисячами літ мужчини, так, як зрештою, й сьогодні, боролися з лисиною. А була це, як і під сучасну пору безнадійна акція. Та римляни, що лисіли, завзято переводили протидію: спершу місця, що починали лисіти, натирали содою, потім якоюсь ще мікстурою, спрепарованою з вина, оцту, шафрану та соку із зел. Якщо це не помагало, мужчини

Продовження на стор. 25

Вісті з Централі

ДЛЯ ЗАБЕЗПЕКИ ЖУРНАЛА "НАШЕ ЖИТТЯ"

заплановано в СУА

Запасний Фонд у висоті 50,000 дол.

До кінця січня 1976 р. зложили:

Окружні Управи і Відділи СУА	30,587.28 дол.
Поодинокі особи	5,122.15 дол.
Разом	35,709.43 дол.

ПОДБАЙТЕ ЗНОВ ПРО ВІДПОВІДНИЙ ДАТОК!

НА ЗАПАСНИЙ ФОНД "Н. Ж." ВПРОДОВЖ м. СІЧНЯ 1976 р. НАСПИЛИ ТАКІ ПОЖЕРТВИ:

ОКРУЖНІ УПРАВИ І ВІДДІЛИ: ПООДИНОКІ ОСОБИ:

100 дол. — Окружна Управа — Філядельфія
200 дол. — 46 Відділ — Рочестер
100 дол. — 81 Від. — Дітройт (з нагоди 10-ліття Від.)
100 дол. — 86 Від. — Ньюарк
75 дол. — 13 Від. — Честер
50 дол. — 65 Від. — Нью Брунсвік
32 дол. — 47 Від. — Рочестер
25 дол. — 75 Від. — Ірвінгтон
10 дол. — 29 Від. — Чікаго
10 дол. — 43 Від. — Філядельфія
10 дол. — 93 Від. — Гартфорд
Разом 712.00 дол.

20 дол. С. Дреер — Каліфорнія
По 15 дол. — Степан і Марія Андрушків (1 Від.) — Нью-Йорк, Оксана і Михайло Салдит — Боффало, Л. Галащенко — Дітройт, Марія і Ярина Турко — Кембрідж, Масс.
По 10 дол. — Катерина Куряча — Філядельфія, Осипа, Василь і Орест Дудинські — Нью-Йорк
Разом 100.00 дол.

Поля Книш
Фінансова секретарка

3 ЕКЗЕКУТИВИ СУА

У квітневому числі "Н. Ж." появиться перегляд жалобних сходин присвячених світлій пам'яті Олени Лотоцької, які відбулися в наших Округах як також буде подана сума пожертв на Музей СУА замість квітів на її могилу. Звертаємося до голів Окружних Управ і Відділів з проханням подати до Централі СУА найдалше до кінця березня звіт про те, як також до тої дати переслати зібрані пожертви.

Екзекутива СУА

МУЗЕЙНА КОМІСІЯ

Як було подано в числі за жовтень 75 р., Музейну Комісію поділено на п'ять окремих груп, щоби праця над влаштуванням Музею проходила більш справно і ефективно. Виставкову Комісію очолила Христина Воевідка, а фінансово-господарську Марія Ржепечка.

Вже почалася праця над фотографуванням усіх експонатів для картотеки та видання каталогу і коротк-

поштівок, яку виконує Осип Старостяк, а Марія Савчак відповідає за успішне переведення цього почину. Голова Музейної Комісії Леся Різник нав'язала контакт з New York State Council on the Art який призначав Mrs. Mary Black з New York Historical Society (Museum) дорадником для нашого Музею. Її порадами будемо користуватися при влаштуванні Музею.

В половині січня б.р. розіслано обіжник до усіх голів Відділів, в якому поінформовано членство про плани і працю над влаштуванням Музею. Щоби підсилити фінансову базу, заплановано відкрити при Музеї крамничку з дрібними речами як: малі серветки, закладки до книжок, подушечки на шпильки, писанки тощо. Очевидно віддані до продажу предмети мусять бути стилюві, високоякісні, щоби відповідно репрезентували наше прикладне мистецтво. Тільки такі речі будуть прийняті до крамнички. Просимо членок присилати такі вироби, щоби наспіли своєчасно перед відкриттям крамнички.

Марія Даниш
секретарка Музейної Комісії

НА СТИПЕНДІЙНУ АКЦІЮ СУА ЗЛОЖИЛИ У ГРУДНІ 1975 Р.:

Дол. 500.00:
Неоніля Кліш, Філядельфія

Дол. 200.00:
Василь і Лідія Кий, Валінгфорд

По дол. 150.00:
Володимира Михайлів, Честер, Ірина Сольчаник, Медія, Симон і Марія Карман, Валінгфорд

По дол. 100.00:
Др. М. Іваницький, Лакпорт, Люба і Мирослав Прокоп, Нью-Йорк, СУА 68 Від., Сиракюзи

По 70.00:
Люба і Юрій Артимішин, Вудсайд (Рата на 200.00 дол. Стипендію)

По дол. 50.00:
Др. Ярослав і Христина Воевідки, Нью-Йорк (Рата на стипендію), Теодозія Савицька, Ютика

Дол. 20.00:
Володимира, Леся, і Зеновія Яцків, Ютика

Дол. 15.00:
Др. Д. і Р. Богачевські, Вієнна

Разом дол. 1 655.00

ЗАСІДАННЕ ЕКЗЕКУТИВИ СУА

Дня 25. січня ц. р. відбулося цілоденне засідання Екзекутиви СУА. Для узгіднення плянів праці були запрошені референтки: організаційна, культ.-освітна і зв'язків. В засіданні взяли участь також адміністраторка "Нашого Життя" і секретарка канцелярії СУА. Широко дискутовано пляни кампанії приєднання членства і скріплення фінансової бази журналу, багато часу присвячено також справам Музею, якого відкриття планується в найближчих місяцях.

Засідання Екзекутиви 25 січня 1976 р. Наймолодша заступниця голови О. Ставнича гасить свічку — символ 51-го року існування СУА, яку на початку полуденка засвітила голова.

ОРГАНІЗАЦІЙНИМ РЕФЕРЕНТКАМ ДО ВІДОМА

Головним обов'язком організаційних референток є вмiла підготовка до масової кампанії за приєднання членства. Щоб добитися подвоєння членства в нашій організації, кожна організаційна референтка Округу повинна:

1. В березні-квітні створити Комісію з організаційних референток Відділів даної Округи.

2. На засіданні Комісії обговорити позитивні й негативні сторони кампанії в 1975 р. Обмін думками допоможе правильно запланувати кампанію в 1976 р.

3. Для ознайомлення жінок українського походження з нашою організацією використати історію СУА, яку кожна Округа одержала минулого року українською й англійською мовами.

4. Під час кампанії використати такі допоміжні матеріали:

а. Лєтючки, які можна замовити в Централі СУА.

б. Виготовити афіші.

в. Оголошення в місцевій газеті тощо. Кожна Округа на засіданні Комісії повинна обдумати, які допоміжні матеріали будуть найкраще підходити даній Окрузі.

5. ОРГАНІЗАЦІЙНІ РЕФЕРЕНТКИ ВІДДІЛІВ в березні—квітні творять Комісії з членів Відділу для збирання адрес жінок українського походження, яких хочемо приєднати до СУА.

Організаційні референтки Округи повинні перевести конференцію організаційних референток Відділів свого терену непізніше, як у травні-червні 1976 р. Прошу повідомити про час конференції референтку Головної Управи. до кінця березня

Ірина Захарко
організаційна референтка СУА

Присутні на засіданні 25 січня 1976 р. від ліва сидять: заступниця голови Х. Навроцька, пресова референтка М. Барагура, редактор "Нашого Життя" У. Любович, культ.-освітна референтка Л. Волинець; стоять: адміністратор "Н.Ж." М. Данилюк, кореспонденційна секретарка М. Савчак, секретарка канцелярії М. Рогожа, фінансова секр. П. Книш, касирка І. Комар, заступниця голови Л. Різник, голова І. Рожанковська, референтка зв'язків К. Смородська, заступниця голови О. Ставнича, вільний член О. Зінич, організаційна референтка І. Захарко, протоколярна секр. Е. Мартинець.

ДО ПРЕСОВИХ РЕФЕРЕНТОК ОКРУГ І ВІДДІЛІВ ПРИГАДКА

Хроніка Округи Огайо появиться в ч. "Нашого Життя" за березень.

Округи Дітройт пришле хроніку до кінця лютого до числа за квітень.

Округа Чікаго пришле хроніку до кінця березня до числа за травень.

Округа Північний і Південний Нью-Йорк пришлють хроніку до кінця квітня за червень.

Відділи міста Філядельфії пришлють хроніку до кінця травня до числа за липень-серпень.

Відділи Округи Філядельфія пришлють хроніку до кінця червня до числа за вересень.

Дуже важливе писати хроніку й інші звіти на писальній машинці з подвійним відступом між рядками.

Проситься прислати хроніку своєчасно, бо хроніка прислана після речення не буде вміщена в призначеному на неї числі й заданиться.

Копій дописів, висланих до "Нашого Життя", просимо не посилати одночасно до інших журналів, чи газет, хіба у зміненому звучанні.

Закликається слідкувати за "Вістями з Централі".

Марія Барагура
пресова референтка СУА

Умови розміщення в журналі "наше життя" побажань з різних нагод, "ЗАМІСТЬ КВІТІВ" ТОЩО:

1. Зміст "замість квітів", побажань з різних нагод тощо, із датком на Пресовий і Запасний Фонд журналу "Наше Життя", поміщується без додаткової оплати на Пресовий Фонд.

2. Зміст "замість квітів", побажань з різних нагод тощо, із датком на ІНШІ ЦІЛІ, як Пресовий і Запасний Фонд журналу "Наше Життя", поміщується із додатковим датком на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя":

а) За 3 рядки тексту (20 слів + підпис) 3.00 дол., кожний дальший рядок 1.00 дол.

б) Без додаткового датку на Пресовий Фонд журналу, датки на інші цілі (з вище згаданих нагод) будуть вичислені тільки в загальному списку жертводавців, без тексту.

Видання журналу "Наше Життя" вимагає щораз більших коштів, яких не можна покрити самими передплатами. Тому просимо придержуватися вище поданих умов.

Адміністрація "Нашого Життя"

Канцелярія Головної Управи. Від ліва: секретарка М. Рогожа, адміністраторка "НЖ" Марта Данилюк, касирка Ірина Комар

ЖАЛОБНІ СХОДИНИ В ПОШАНУ ПОКІЙНОЇ ОЛЕНИ ЛОТОЦЬКОЇ

Головна Управа СУА й Окружна Управа СУА в Нью-Йорку вшанували жалобними сходами дня 11-го січня 1976 р. свою почесну голову-основницю св. п. Олену Лотоцьку.

Сходина попередила поминальна Служба Божа з панахидою в церкві св. Юра в Нью-Йорку за спокій її душі в

сороковий день після смерті.

На жалобних сходах вшановано пам'ять Покійної одно-хвилинною мовчанкою і засвіченона "дереві життя" 9 свічок, що символізують 9 Округ СУА. У програмі взяли участь: голова СУА Іванна Рожанковська, голова Окружної Управи Нью-Йорк Марія Томоруг, сту-

дентка Українського Музичного Інституту Марта Мачай, культурно-освітня референтка СУА Люба Волинець, редактор "Нашого Життя" Уляна Любо-вич.

У своєму слові І. Рожанковська заповнила присутніх, що членство СУА збереже пам'ять про Покійну назавжди і створенням їй вічного пам'ятника в анналах української еміграції сплатить довг своїй основниці.

ОСНОВУЮЧІ ЗБОРИ 115-ГО МОЛОДЕЧОГО ВІДДІЛУ СУА, БАЛТІМОР, МД.

Основуючі збори Молодечого Відділу в Балтімор відбулися 2-го листопада 1975 р. Збори відкрила молитвою голова Марійка Поліщук. Вона привітала Лідію Дяченко, голову Окружної Управи Філадельфія, Наталію Даниленко, організаційну референтку Окружної Управи і Марійку Панчак, голову 98-го Відділу.

До президії ввійшли: Ірена Траска, голова і Марійка Улянович, секретарка. Присутні були: Ірена Траска, Марійка Улянович, Марійка Поліщук, Ліда Чумак, Йоганна Хома, Гена Сідяк, Оксана Чорний, Леся Снігур, Оксана Палійчук, Оля Кулинич, Ніна Марк, Доня Котик, Зірка Гаюк, Маруся Зозуля, Марта Татчин, Юстина Чапельська, Таня Хархаліс, Марійка Стит, Іванна Телюк, Юлія Поліщук, Люба Чорнодольська.

На пропозицію Ліді Дяченко у програму зборів включено справу

вибору патронки Відділу і установлення висоти вкладки. Пропозицію прийнято одногосно.

До нової управи на 1975/76 р. ввійшли: Лідія Чумак — голова, Доня Котик — заступниця голови, Оксана Палійчук — секретарка, Марійка Поліщук — касирка, Референтки: Маруся Зазуляк — організаційна, Оксана Чорний — виховна, Люба Чорнодольська — культурно-освітня, Зірка Гаюк — зовнішніх зв'язків, Люба Івашко — господарська, Марійка Улянович — пресова.

Контрольна Комісія: Ірена Траска, Оля Кулинич, Таня Хархаліс.

Висоту річного членського внеску встановлено на 6.00 дол.

Справу вибору патронки Відділу відкладено до пізнішого вирішення.

Марійка Хмільєвська-Улянович
секретарка зборів

Концерти Юліани Осінчук — в користь Музею СУА

Молода піаністка Юліана Осінчук виступить з рядом концертів з яких дохід призначений на Музей СУА, а саме:

28 березня в Дітроїті
3 квітня в Ньюарку
4 квітня в Філадельфії
9 квітня у Нью-Йорку

ВІТАЄМО В РЯДАХ СУА

Управа 57 Відділу подає до відома, що в члени СУА вступили: **Наталка Пекгам, Богданна Вершинська, Марія Коханець, Руція Рабарська**
Вітаємо!

Світова Федерація Українських Жіночих Організацій

ДВАДЦЯТЬВОСЬМИЙ РІК ВИДАННЯ

ЧИСЛО ДРУГЕ

Завдання Року Жінки

Впродовж 1975 р. Комітети Року Жінки, в різних країнах намітили свої плани праці, які базуються на Світовому Плані, ухваленім у Мехіко. Це головний план, з якого випливають всі завдання комітетів. Прикладом може послужити Американський Комітет Міжнародного Року Жінки. Недавно він проголосив, що буде діяти в повному складі до кінця червня 1976 р. Цього пів року потрібно на те, щоб викінчити деякі почини й розробити певні ділянки, які пізніше будуть діяти у своєму власному віданні.

Перед нами теж постає таке завдання. Постанови Світового Плану торкаються нас не менше, як жінок інших народів. Може навіть більше — бо, крім розвитку жіночих організацій в діаспорі, ми покликані домагатися прав для жінок на рідних землях. Тому наші Комісії — Міжнародного Року Жінки (голова Маруся Бек) і Українського Року Жінки (голова бл. п. І. Павликовська) не повинні припиняти своєї дії, а принайменше доповнити в ній те, чого не вдалося досягнути в 1975 р.

В першому числі Вістей СФУЖО ми вказали на певні недоліки Українського Року Жінки. Праця обох Комісій була спрямована головню на оборону жінок-в'язнів, а в напрямі скріплення нашого становища у громаді чи наświetлення справжнього життя жінки в Україні, не зроблено майже нічого. А це важливі завдання нашого організованого активу. Над цим повинні обидві Комісії застановитись у найближчому часі. Оборону жінок-в'язнів буде далі займатись Комісія Оборони Переслідуваних із Уляною Целевич на чолі.

Розгляд нашого становища у суспільстві йтиме в різних напрямках. Одним із них є облік жінок в усіх країнах нашого поселення. Деякі складові організації вже стали над тим працювати і це є доказом, що воно можливе. Цей перегляд ми повинні зробити в 1976 р., щоб освідомити собі наші можливості.

Другий невикористаний проект — це вибір жінки Року. Здавалось, нетрудно відзначити фахівця, матір, вчительку, громадянку, мисткиню, що заслужили на признання. Але ми не готові до того, щоб безсторонньо й щиро приступити до такої праці, хоча й тут уже лід проломано. Комітет Українок Канади у Вінніпеґу найменував жінкою Року відому громадську діячку Савелю Стечишин, а Комітет Українок Канади у

Торонто те саме звання признав Стефанії Савчук, голові СФУЖО. Українська громада Вікторії вибрала жінкою Року Лідію Гаєвську-Денес, голову Союзу Українок Австралії. Для тієї цілі влаштовано імпрезу, в часі якої її проголошено княгинєю української громади, а Анну Березу і Оксану Тарнавську бояринями. Організація Українських Жінок Бразилії іменувала громадянкою Року свою голову Євгенію Мазепу.

Ще не пізно перевести такі відзначення й в інших країнах. Це завдання постає також перед Управою СФУЖО. Його вирішать Пленарні Наради СФУЖО, що відбудуться з початком березня ц. р.

XVI ЛІТЕРАТУРНИЙ КОНКУРС СФУЖО

Завдяки д-р. Марусі Бек створено при СФУЖО літературну нагороду для жінок-письменниць і жінок-любителів пера. У виконанні задуму досі проведено 15 Конкурсів. З черги проголошуємо

XVI ЛІТЕРАТУРНИЙ КОНКУРС СФУЖО

Предметом Конкурсу є новеля (коротке оповідання з гострим сюжетом і ядерною формою вислову). Вибір тематики довільний. На нагороду призначено 200 дол. — по 100 дол. за дві найкраще написані новели.

Надіслані твори розгляне Жюрі у складі Д-р Олександра Копач, Леся Храплива і мгр. Тоня Горохович.

Реченець закінчення Конкурсу: 31 травня 1976 р.

Конкурсні твори слід надсилати у трьох примірниках під псевдонімом, подаючи справжнє прізвище авторки в окремій запечатаній коверті на адресу журналу "Жіночий Світ", з допискою: Комітет Літературної Нагороди. Адреса: Woman's World, 18 Leland Ave, Toronto, Ont. M82 2X5 Canada

Прохаємо учасниць Конкурсу надсилати твори мовно зредаговані і писані машинкою або дуже чітким письмом.

ПОШУКУЄМО!

На прохання родини пошукуємо: Ефрозину Іванівну Гаврилко, роджену 1918 р. в с. Руновщина, Полтавської області. Була вона під час війни вивезена до Німеччини. Хто знав би щонебудь про Ефрозину Гаврилко, просимо переслати інформації до редакції "Наше Життя".

НАША ПРЕДСТАВНИЦЯ НА БАЛЮ ПРЕСИ

Дарія Кушмелін
Daria Kushmelyn

На 4 Балю Преси Вісті СФУЖО репрезентувала молода дівчина з Канади. Це є Дарка Кушмелін з Торонто. Народжена в Канаді відвідувала початкову школу у Філадельфії й Торонто, де й закінчила середню школу. Тут почала студіювати англійську літературу, а тепер підготовляється до бакалавреату.

Дарка Кушмелін є пластункою. Належала до XII куреня ім. Олени Теліги, гуртка "Вечірня пісня". Рівнобіжно з навчанням у канадській школі закінчила з відзначенням школу українознавства ім. Григорія Сковороди у Торонто.

Двічі відбула вакаційні курси "Стежки Культури". У 1972 р. їздила з ними до Риму для участі в літньому курсі Українського Кат. Університету, а в 1973 р. оглянула разом із ними грецькі острови.

Має замилювання до співу й залюбки співала в хорах — дитячому Українського Муз Інституту у Філадельфії і хорі "Діброва" в Торонто. Також відзначалася в композиції нарисів, а її репортаж із грецьких островів "Мітос, спомини з грецьких вакацій" був уміщений у ч. 8, 1973 р. журналу "Наше Життя". На Балю Преси 1976 — відзначено її за журналістичні здібності.

Дарка Кушмелін є внучкою бл. п. Кекелії Гардецької, колишньої пресової референтки в Управі СФУЖО. Бажаємо їй піти слідами бабуні й включити своє перо в українську пресу.

КОНФЕРЕНЦІЯ РОКУ УКРАЇНСЬКОЇ ЖІНКИ В БУЕНОС АЙРЕС

На початку 1975 р. Союз Українок Америки став членом Міжнародного Жіночого Комітету, що був створений в Буенос Айрес з нагоди Міжнар. Року Жінки. В рамках програми того Комітету влаштовано 25 вересня 1975 р. Конференцію на тему "Українська жінка на протязі віків".

Конференцію відкрила голова СУА інж. Катерина Мурашко і передала провід її секретарці Ользі Котульській. Першою промовляла д-р. Елена Інес Негім, голова Федерації Професіоналісток з вищою освітою, яка була представницею Міжнар. К-ту. У своєму слові вона з'ясувала вагу і завдання Року Жінки. Потім промовила письменниця Сусана де Акіно й Легізамо, подаючи в своїй доповіді огляд історії України й на тлі того огляду силуетки визначних українок та їх 90-ліття змагання за рівні права. Конференцію закрила голова СУА, дякуючи численним представницям іншонаціональних жіночих товариств за участь.

У великій залі Т-ва "Відродження", де відбулась Конференція, була влаштована заходами СУА виставка українського народного мистецтва.

З'їзд ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНОК БЕЛЬГІЇ

Дня 26. жовтня 1975 р. відбувся на оселі "Франкополе" Загальний З'їзд ОУБ. Хоч реченець Заг. З'їзду був на часі, проте його прискорив факт, що засновниця голова ОУБ інж. Зінаїда Витязь уступила зі свого становища у червні ц.р. Коли заходи Гол. Управи коло повернення голови не дали висліді, тоді Заг. З'їзд іменував її почесною головою.

До нової Президії ОУБ увійшли пані: Софія Сидор — голова, Лідія Демчук — перша заступниця, Наталка Красюк — друга заступниця, Е. Бачинська — секретарка, Клядія Васюта — касир. Голова Контр. Комісії п-і Наталка Попович.

Після Богослуження, що було відправлене перед З'їздом, всі присутні взяли участь у панахиді, відспіваній за душу бл. п. Ірини Павликівської. Спільно відмовили молитву за спокій душі цієї видатної громадської діячки.

ДЕНЬ ЖІНКИ-В'ЯЗНЯ У БРАЗІЛІЇ

Заходами організації Українських Жінок у Бразилії 27 вересня 1975 р. відзначено як День Жінки-В'язня. Тоді відбулися Богослужби в обох українських церквах, спеціальна радіо-передача, ведена Ольгою Горачук і Євгенією Мазепою і ширші сходи громадянства увечері. На ці сходи прибули представники духовенства й громадських організацій.

У програмі сходин були доповіді Віри Климчук — Фернандес ("Про жінок-політв'язнів") і Марії Парубочої ("Світова Жіноча Конференція у Мехіко"), обидві португальською мовою. Потім Ольга Горачук українською мовою подала відомості про стан жінки в Україні. Промовляли ще голова ХОС-у Степан Плахтин і о. парох Тарас Олійник. На закінчення виступив жіночий хор під орудою п. Сесилії Семчишин.

Замість квітів

Замість квітів на могилу моєї незабутньої сестри бл. п. Ірини Макух - Павликівської складаємо 100 дол. на Видавничий Фонд її імені при СФУЖО

Др. Осип і Наталія з Макухів Кокуревич
Півд. Африка

Замість квітів на могилу бл. п. Анни Матійців у Чикаго складаю 10 дол. на Орг. Фонд СФУЖО

Лідія Бурачинська Філадельфія

Замість вінка на могилу бл. п. Ірини Павликівської, моєї дорогої хресної мами, складаю 25.- дол. на Видавничий Фонд її імені при СФУЖО

Орися Назар-Зінич

Замість вінка на могилу бл. п. Ірини Павликівської, нашої дорогої довголітньої провідниці, складаємо 50 дол. на Вид. Фонд її імені.

Об'єднання Українських Жінок у Німеччині

У глибокому, повному жалю і пошани поклоні над свіжими могилами вельми заслужених суспільно-громадських працівниць бл. п. Ірини Павликівської почесної членки СФУЖО і бл. п. Олени Лотоцької кол. голови СФУЖО, прихильниці СФУЖО в Монреалі складають: 15.- дол. на Фонд ім. Ірини Павликівської та 15.- дол. на Видавничий Фонд "Українки у Світі". Головні Управи СФУЖО і родинам Покійниць складаємо ширі співчуття.

За Прихильниць СФУЖО в Монреалі: Софія Барабаш, Анастасія Лебідь, Борислава Мельник

OUR LIFE

MONTHLY, published by Ukrainian National Women's League of America

Vol. XXXIII

February 1976

No. 2

Editor Marta Baczynsky

BOHDAN Y. CYMBALISTY

UNWLA AND THE CHALLENGE OF OUR TIMES

Inviting a man to speak at the anniversary celebration of a women's organization is an act of courage. Nowadays, we hear so much about women's liberation, male chauvinism, the battle of the sexes and the rights of minorities, including those of women. The Ukrainian National Women's League of America, Inc. nevertheless invited a man to be a speaker at its 50th anniversary banquet, thus showing not only how self-confident and sure UNWLA is about its place in our community and history, but also how little it has been affected by extremist and transient movements.

As an observer of, and participant in, the life of our Ukrainian community, I have always admired the work of UNWLA. It is no exaggeration to say that UNWLA—the most constructive force in our community—should serve as an example to others for its unity, efficiency in work and responsiveness to the problem of our changing times.

UNWLA's 50-year-long existence during such a stormy period of history is, in and of itself, an accomplishment. The League is the only Ukrainian civic organization which survived despite the disruptions caused by the war and by the influx of thousands of new immigrants. Other organizations succumbed to the shift of generations of immigrants and, today, we hardly remember their names.

UNWLA has not only continued to exist, but has also developed and enriched itself. The seed which was planted fifty years ago had to be very strong and resistant to all adverse conditions. Perhaps the desire to preserve and to nurture life is an inherent characteristic of woman's psychology.

One can easily see that the scope of UNWLA's activities encompasses the most important aspects of community life. Permit me to evaluate these activities within the context of our *Zeitgeist* and the situation of our society.

During the last decade we have all grown more aware of woman's position in the modern world. The process of redefining the roles of both sexes may, in a society denying its own womanhood, lead to extremes: women competing with men for male roles and

positions. True equality can only mean the right to be free to preserve one's own identity and unique creativity. This uniqueness should offset what Erik H. Erickson has called the one-sidedness of our civilization: that is, the domination by the rational and technical minds of men, which threatens to make us slaves of our own technology. Other elements must be brought into our civilization, those which are associated with women: nursing, nourishing, caring, tolerance, beauty and love. UNWLA—sensitive as it is to the needs of children, the elderly and the victims of catastrophic events—brings humanitarianism, charity and love to our small world and, thus, humanizes it, even if only in a restricted area.

Within the context of the assertion of women's legitimate rights, Ukrainian women can be proud of their tradition. Women in Ukrainian society have always held prominent and respected positions. To mention but one significant example, 17 women were members of our first parliament, Central Rada, created in 1917—the first year of the Revolution. Ukrainian immigrants brought this tradition to the American shore.

Alexis de Tocqueville—French statesman and writer, who visited this country almost 150 years ago—has left us one of the best descriptions of the American system of democracy. He indicated that one of the greatest sources of strength of the American system was the active citizenry: "Whenever at the head of some new undertaking you see the government in France, or a man of rank in England, in the United States you will be sure to find an association." De Tocqueville notes that through voluntary activity in all kinds of associations Americans were able to promote new ideas and to build schools, hospitals and churches. He admired this participation of the citizen: "Feelings and opinions are recruited, the heart is enlarged and the human mind is developed, only by the reciprocal influence of men upon each other." The French statesman even formulated a "law [which] rules human society, namely; ...if men are to remain civilized or to become so, the art of associating together must grow and improve in the same ratio in which the equality of conditions is increased." Arriving in the United States, Ukrainian immigrants found the most favorable conditions to develop their own associations.

The traditionally active role of women in Ukrainian society, coupled with the tradition of an active citizenry and self-help of the American democratic system, created a strong foundation for the activities of UNWLA. The needs of our community placed great demands upon the League. UNWLA did not meet the demands with protestations and demonstrations, it simply did what had to be done.

In a poem written during his exile in Siberia, our great poet Taras Shevchenko—a man of admirable moral integrity and rectitude—stated: "It is painful to die in prison, but it is worse to be asleep while free." The high standard of living, material comfort and complete freedom of life in the United States represents both a danger and a challenge. The danger stems from the fact that comfort can make a person sleepy—sleepy in the sense that it makes one forget about those who are less fortunate, silences the voice of one's conscience and causes one to avoid reflecting on the meaning of life. It is easy to withdraw into the privacy of one's own life. Unfortunately, many succumb to these temptations.

For the members of UNWLA the favorable conditions in this country constituted a challenge, not a danger. Because they enjoyed freedom and material resources, they felt a sense of obligation to contribute even more toward the causes which transcend and give meaning to, individual lives. Their chosen way often called for sacrifice, but they understood that only in this manner could they secure the survival and freedom of our civilization. Walter Lippman, the well-known American political writer, analyzed the crisis of civilization, particularly that of American society. He claimed that the root cause of the crisis was the: "...long period of easy liberty during which men forgot the elementary truth of human existence; they forgot that their freedom was achieved by heroic sacrifice...that their rights were founded on their duties." In his opinion, our civilization can be restored and maintained only if we remember and rediscover this truth and re-establish the habits on which it is based. The members of UNWLA keep alive this spirit of sacrifice and moral commitment; furthermore, they educate the younger generation in the same spirit.

Some may object that our attempt to preserve our youth's sense of Ukrainian identity does not contribute to the melting-pot of America's immigrant society. Quite to the contrary, it does. Statistics show that there is far less juvenile delinquency among ethnic groups—for example, the Jews and the Chinese—who preserve a strong sense of their own identity and traditional values of family life. I can say, having worked in a juvenile correctional institution which receives delinquents from all the counties of New Jersey, that in the last ten years I have not seen a Ukrainian boy or girl committed to our institution. Over ten years ago, four boys of Ukrainian descent were committed to the institution; however, they were from families who had lost contact with their Ukrainian culture. If there are few delinquents in our

TO MY FATHER Mirtala Kardynalovsky-Bentov

Let my voice pierce
through time, land, and sea—
I bring you my remembrance,
my love, my anguish, my sorrow.

You left,
not having spoken
to the end.
You were cut off
in mid-word.
Your life
was pushed
down a steep precipice,
as though
it were not needed.

In the different Siberian snow
you came to rest, by fate forgotten,
but I keep you alive
in my sorrow,
which tears have not washed away.

(See the cover sculpture "Flame")

community, credit must be assigned to: the Ukrainian family, with the mother as the central figure; our schools; our youth organizations; and our Church. Thus, by preserving a strong ethnic identity we help to educate good citizens. The stability of good marriages and good friendships rests upon mutually shared respect of each person's individuality, opinions and way of life; the same, of course, holds true for larger groups in society. Those who are uprooted have no sense of belonging and no self-respect; they are impoverished, for they do not have the traditions and values which are normally transmitted from generation to generation. Denied their own background, they are neither happy people nor good citizens.

In summation, I would like to say that the members of UNWLA are responding to the *Zeitgeist* properly. In meeting the needs of both American society and the Ukrainian sub-society, they are meeting the challenge they face as citizens of this free, rich and democratic country.

While reading about UNWLA's 50th anniversary celebration, I noticed that the main theme of the workshops and lectures was creative and effectual adjustment to change—that is, the proper response to the problems of the present and to those of the future. This openness to change and orientation toward the future is attracting young women who possess dynamic potential, modern sensibilities and idealistic spirit. The new life coming into this 50-year-old organization will lead to a synthesis of tradition and progress. Sure and proud of its past accomplishments, the Ukrainian National Women's League of America can look with confidence toward the future. I am sure that UNWLA will continue to write an important and brilliant chapter in the history of our community in America.

International Women's Year.

In an article for the New York Times — January 5, 1976, Princess Ashraf Pahdavi of Iran, President of the United Nations Committee involved in the formulation of the International Women's Conference in Mexico, said that the International Women's Year began without triumphant trumpet blasts and ended without applause.

The International Women's Year did little to change the various bitter situations of millions of women all over the world — such as poverty, religious and social tabus, etc. However, in a small way, it did "rock the boat."

The Conference in Mexico drew participants from 133 nations, with the full consent and support of their governments. One common denominator emerged when all problems and grievances were aired — women all over the world are second class citizens — if not in one way, then in another. Although the first session of the General Assembly, after the Conference almost mutely bypassed its resolutions, some efforts on the part of U.N. as an aftermath were exhibited. The International Body passed several resolutions of its own, which, if realized and adopted by individual governments, could immensely improve the situations of its women. A new organ of the U.N. — the Institute of Education and Research, was created to propose and furnish data to aid countries in the realization of these resolutions.

Another small concession of the U.N. to women as an after-

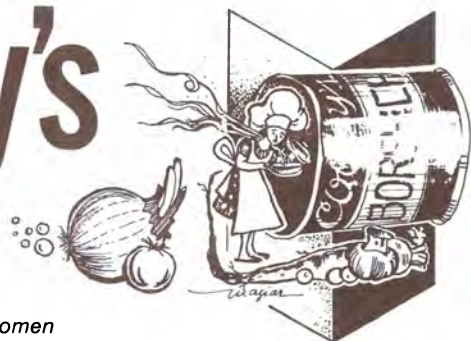
math or afterthought of their year was the dedication of the next decade to women. The most serious consideration for the next ten years is whether women can pool their energies and wits and convince their respective governments to include solutions to their problems in national laws.

For us, the problems faced by many women throughout the world assume a secondary place. We are more concerned with situations surrounding our political state. But, we must be aware of women's problems in general and in particular the position of women in Ukraine, where the written law differs so vastly from its practice. So far we have made little progress in compiling information concerning our sisters, but it is something which we must do. We must also bring these situations to light in view of the general problems of women in the world.

In our organizational life, the International Women's Year should have served as initiative to bring many non-affiliated women into Ukrainian Women's League of America. The year could have been a time for making peace between our various organizations with reference to regional, religious, or political issues. The Year passed and little was accomplished in the aforementioned situations.

The highlight of the International Women's Year for us was the celebration of UNWLA's 50th Anniversary.

cooky's corner

No matter how liberated women want to become, and no matter how much many of us would like to toss our pots and pans to the four winds — we still like to eat well. For those who cannot afford restaurant fare on a regular basis, only one alternative is open — roll up your sleeves, dig up a great recipe and get to work.

SHORT RIBS CASSEROLE

2 — 2½ lbs. short ribs of beef
1 tablespoon oil
2 cups sliced carrots
3 small turnips — cut in strips
1 cup celery — sliced
1 cup onion sliced
4 cups water
1 6 oz. tomato paste
salt & pepper to taste

1 cup water
1 tablespoon sugar
1 — 2 tablespoon vinegar
3 beets — fresh — cut into strips
1 small cabbage cut into 6 wedges
sour cream

In a large pot (for oven) brown ribs in hot oil. Drain off fat. Add carrots, celery, turnips and onion. Blend four cups water, tomato paste salt and pepper — pour over meat and vegetables. Cover and bake for 1½ to 2 hours. Blend 1 cup water, sugar and vinegar and add to meat. Add beet strips and cabbage. Return to oven and bake 1 hour to 1½ hours more. Skim off fat. Serve with sour cream, black bread and beer.

(Alternative #2 — teach your husband how to cook).

BOOKS

Current Soviet Leaders. *Les Leaders Soviétiques Contemporains.* A Cumulative Guide to Officials and Notables in the U.S.S.R. Editorial Board: Peter Potichnyj, et al. Compiled by: The B. Lewytskyj Research Bureau. Oakville, Ont., Mosaic Press, 1975. Vol. 1, no. 1-2.

Ukraine in the Seventies. Edited by Peter J. Potichnyj. Papers and Proceedings of the McMaster Conference on Contemporary Ukraine, October 1974. Oakville, Ont., Mosaic Press, 1975. 355 p.

CORRECTION

The article entitled "Helen Folys Lototsky" published in the January issue was written by *Olga Stawnychy*.

* * *

"Our Life" #11 of December 1975 p. 32 caption under photographs should read as follows:

Georgia Jean Fisanick-Englot, Ph.D. and not "Georgina" Fisanick-Englot, Ph.D. Also the name of Ms. Mary Lesawyer, the Branch 72 President was misspelled. Sorry about that!

NASHE ZHYTTIA ENGLISH DIGEST

IN FEBRUARY.....

February — a month of cold, snowy storms, as if nature itself fought with winter to give way to spring, with its warm breezes. Spring is still a way off, but there is a spark of hope, of yearning.....

In February we commemorate the tragic passing of two great Ukrainian women-heroines, Olha Basarab in 1924 in Lwiw and Olena Teliha in 1942 in Kiev. Both gave their lives in a struggle for the freedom of Ukraine. Honoring their memory, we should also remember all the countless others, who have gone the same path before and since — others like them who sacrificed their lives for the highest ideal.

LANGUAGE LEARNING IN CHILDREN.

In an article dealing with language ability in childhood, Vera Andrushkiw states that youngsters can learn several languages at a time. She bases her statement on the scientific research of Dr. Wilder Penfield, surgeon, and Dr. Lomar Roberts, neurologist, published in their book "Speech and Brain Mechanism". The doctors claim that from the physiological point, the human brain is most susceptible to retaining different languages in early childhood. At this point of development, according to the researchers, the brain is elastic and its cells can easily retain particular accents and sounds. From the psychological aspect, a child will learn quickly, because it needs to respond to the environment and to make its need known.

A child will imitate its teacher — in most cases its mother — and will respond to the teacher in the language spoken. It remains with the teacher to be loquacious and consistent and the pupil will respond admirably. However, if the teacher, states Ms. Andrushkiw, begins to speak in two languages, the child will follow the line of least resistance and will pick up the most popular language (i.e., the language the child hears most).

For us, Ukrainians, Vera Andrushkiw recommends that we teach our children the Ukrainian language first. Let it become a habit, she says, so that the child becomes accustomed to the fact that this is the language spoken at home. She also advises reading to the child or using recordings to tell stories in the Ukrain-

ian language. Other members of the family — grandparents, uncles, aunts, cousins — the church and organizations can all contribute and help the child retain his native tongue. We, as parents, should strive to enrich the child's perspective with Ukrainian language through discussions of pertinent topics other than the everyday — hand to mouth — necessary expressions.

We should remember, states Ms. Andrushkiw, that language is one of the most important factors contributing to the cultivation of national identity, and the home is the starting base.

OUR COVER

Our cover this month features the sculpture of Mitrala Kardynalowsky, titled "Flame" The creative process of this work is as follows, according to the artist: the idea is born in the mind and assumes shape on paper first. It is then transferred to wax, the artist moulding it with fingers, knife or heated implements. The result is a work of art almost true to its conceived form.

The lost wax process is an old method of making sculptures. A clay model is covered with wax which is molded to the clay features. It in turn is covered again with clay. The wax portion is allowed openings at top and bottom. The model is then placed in the oven where the wax melts and drains, leaving perfectly shaped hard clay form. Melted bronze is then poured into the empty space, thereby creating a model slightly larger than the original.

In the days of Renaissance, sculptures thus made were surface cleaned or polished. Today, the surfaces remain intact — rough — showing the touch of the artist.

BETWEEN US AND THE TELEPHONE.....

Lubow Kalynowych has found another practice within our circle of morals and mores which could stand some open discussion, if not downright change. The practice is the presentation of debutantes. In a subtle conversation between young people and their elders, Ms. Kalynowych brings out the fact that even with the struggle for women's lib,

young girls are still "presented to society" with the hope of making a "good catch" Why are not young men presented the same way?

Another question is — if the criteria for choosing a queen of, say, the press ball, is not physical beauty, but record of community contribution, intellectual ability and talent — why is there never a queen chosen who is unattractive or maimed but extremely talented. For that matter, why are not boys chosen kings or princes, of such affairs, if the criteria is not physical beauty.

A young man taking part in this conversation answered in such a way that hit the spot immediately, he said that he would never lower himself to take part in such "circus-like ceremonies" nor would he burden his wallet with the purchases of special dress for the occasion, How about that!!!!

Therefore concludes our wise writer, if we are to justly introduce our young people to society, we should do just that — introduce girls and boys and not demean both by using fellows to act as "mannequins" for girls displayed like "dolls".

OUR INTERVIEW

OUR LIFE Editor, Ulana Lubovych, held an interview with sculptress and poetess Mitrala Kardynalowska. It is unusual for an individual to successfully find expression in two artistic forms. Mitrala has, and she explains that with her that is the case because not everything can be expressed in three dimensions and words are sometimes needed.

Sculptures created by Mitrala are a small — 15 to 20 inches and extremely thought provoking. They are neither realistic nor abstract. Mitrala uses the human form symbolically, without definite anatomical features. In this way she presents humanity in relationship to various questions and situations posed by life.

The artist is frequently concerned with time as expressed in some of her work (sculpture — The Past is Always Present) and (The Mute Hour). She says that because time is part of our existence, it must figure in our realization of it.

Mirtala Kardynalowska is the author of a new lavish book "Thoughts — Forms". Published in 1975, it presents a sculpture on each page and a poem corresponding to it on the opposite page. The theme of the book is — a person, space and time.

Poems of the artist are closely knit with her sculptures. She seeks a higher reality in them.

Mirtala was born in Charkiw. She and her sister Asa Humecky, spent a stormy childhood due to the political situations of the time, which frequently kept the family apart and in different parts of Europe. (Mirtala's sister Asa Humecky is a teacher and author) in America, Mirtala graduated from the Boston Museum School and received a scholarship to an art school in Paris. She received her masters degree from Taft University. Since 1960 she had 13 exhibits. In 1975 she took part in a U.N. sponsored exhibit in coordination with the Spiritual Summit Conference. She has been the recipient of many awards and her sculptures are exhibited in Taft and Harvard Universities. Her name is listed in "Who is Who in American Arts" — 1973, "Who is Who in American Women" — 1975, "International Who is Who in Art and Antiques" She is also a member of the National Society of Literature and the Arts. In January of 1974 the Christian Home featured Mirtalas sculpture — Spiritual Twins — on its cover. The reviewer underlined the originality of style and deep philosophical theme of the work.

Mirtala has very active plans for this year and will exhibit her work in Detroit at the Echo Gallery in March, at Ann Arbor University, in Niagra Falls and in Toronto.

MUSEUM COMMITTEE — REPORT

As reported previously (in the September 1975 OUR LIFE), the Museum Committee has been divided into five groups for a more effective and expedient progress. The exhibit group is headed by Mrs. Christine Voyevodka, the financial group by Mrs. Maria Rzepetsky.

The exhibits are in the process of being photographed by Mr. O. Starostiak for purposes of cataloguing, filing and for postcard faces. Mrs. Maria Sawchak is in charge of this project.

The New York State Council on the Arts has assigned Mrs. Mary Black of New York Historical Society as a consultant to the projected museum, according to Mrs. Alexandra Riznyk, President of the Museum Committee.

In order to build up the financial resources, the Museum Committee has decided to open a shop within the Museum premises, with various types of handicrafts — embroidered doilies, book marks, pin cushions, pysanky, etc. All items on sale will be of first quality. Members of UNWLA are asked to contribute handcrafted items.

Maria Danysh
Secretary

Прод. КОСМЕТИКА СТАРА ЯК СВІТ

частенько формували свою фризурку системою "позички", багатші натомисть веліли собі мистецько розмальовувати лисий лоб наче б на ньому було волосся, найбагатші одначе замовляли (у спеціалістів) перуки. Бороди носили звичайно молоді чоловіки. Коли показувалось на них "срібло", голили їх моментально.

Згодом голились усі — старші і молодші. Бороди носили тільки філософи — циніки і стоїки, щоби заростом підкреслити свою професію і своє відношення до мірноти цього світу і його звичаїв, обичаїв (зовсім так, як це роблять сьогодні бітніки). А косметична хірургія? І вона ставила вже у Римі свої перші кроки. Найчастішою "косметичною операцією", було повернення до нормального вигляду чола, на якому був знак "політичного" втікача чи звичайного невільника, що їх уласкавлено або звільнено. Мабуть римські хірурги робили це набагато краще, як ті всі хірурги, які переводили подібні операції після другої світової війни.

Все таки найважливішим косметичним забігом вважалось таки купіль, що її римляни залюбки часто вживали; напевно частіше та з більшою охотою, ніж багато з наших сучасників.

Подала: Іванна Качмар-Климовська

ПОДУМАЙТЕ — ВІДГАДАЙТЕ

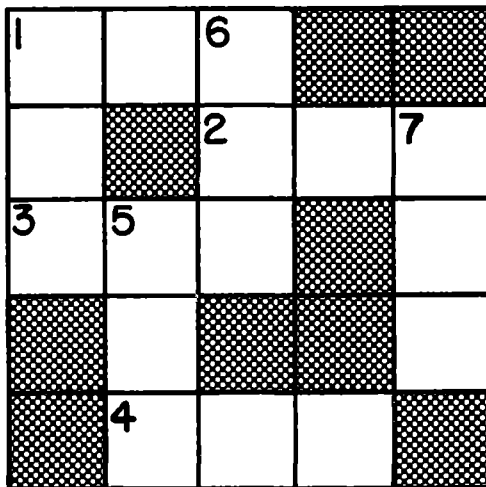
Слова з трьох літер

ПОЗЕМО:

1. Буває в печі
2. Важливий орган
3. Твір українського прозаїка
4. Казка про грецьких богів

ДОЗЕМО:

1. Французький профспілковий діяч, лауреат Нобля
5. Організація молоді
6. Часом добре тримати замкнений
7. Міжнародня організація

Розв'язка з попереднього числа НЖ.

ПОЗЕМО

1. БЕРЕЗІЛЬ
2. АМАКОРД
3. ЖАДОБА
4. АЗАРТ
5. НОРА

ДОЗЕМО

1. БАЖАН

Завдання яке ми дали читачкам на обкладинці ч. 11 за грудень 1975 видно подобалося, бо ми дістали низку списків слів створених з розсипаних літер слів "Союз Укранок Америки". Списки треба було перевірити щоби вичеркнути слова які не були українськими словами, або повторилися двічі. Подаємо тих хто найшов найбільше слів: (помогла нам Наталка Дума, за її дякуємо) Ірена Біоскурська, з Гранада Гіллс — 363; Читач з Філадельфії — 269; Наталя Фіглюс з Бофало (49 Відд.) — 269; Марія Савчак Н. Йорк — 216; А. Макух з Бофало (49 Відд.) 180 і Христя Навроцька з Н. Йорку — 167.

Треба зазначити що Марія Савчак не мала ніодного слова вичеркненого, видно перевірила в словнику, при тому подала тільки іменники і імена. Наступним разом при подібній загадці подамо правила цієї гри, щоби не було сумніву які слова можна виписати.

Щиро дякуємо за участь у грі і гратильоємо.

Редакція

НАШЕ ХАРЧУВАННЯ

Люкiя Грицив

РИБА У ПЕЧІ

Риба дуже багата в протеїни і мінерали, і тому хоч раз чи два в тиждень повинна бути у нашому стравописі. Помилковим є твердження, що "з рибою багато мороки". На доказ цього хочу сьогодні подати кілька найпростіших приписів, і зовсім без "мороки".

Перш за все рибу купуємо свіжу; свіжість її пізнаємо по запаху. Якщо риба ціла, очі повинні бути блискучі, не мутні, а зяви червоні. При натисненні пальцем шкіри втиснена заглибина повинна зараз підвестися назад до попереднього вигляду. Купуємо приблизно 1 фунт чищеної риби на три особи.

ПЕЧЕНА РИБА

2 lb (фунти) риби-філе (поздовжна половина риби без остів)
сіль, перець
4 ложки топленого масла
2 ложки цитринового соку
1 чайна ложечка тертої цибулі

Рибу тнемо на відповідні кусники, засипаємо сіллю і перцем, занурюємо в мшанці масла, соку і цибулі та укладаємо на змащеному листі. Печемо у нагрітій печі 350°F коло 1/2 години

РИБА ПЕЧЕНА ІНШОЮ МЕТОДОЮ

2 (фунти) риби-філе
1 горнятко молока
2 чайні ложечки соли
терті сухариками

Порізані куски риби намочити в молоці з сіллю на 3-5 хвилин. Опісля обсипати їх тертими сухариками, і укладати на змащений маслом лист та скропити зверху топленим маслом. Пекти у нагрітій печі 500°F 20-25 хвилин.

ПЕЧЕНА ЦІЛА РИБА З НАЧИНКОЮ

3-4 lb (фунти), ціла чищена без голови риба
1 1/2 чайної ложечки соли

НАЧИНКА:

3 ложки насіченої цибулі
3/4 горнятка січеної салери

Ще мушу згадати про одну користь, яку маємо при уживанні вище згаданих приписів, а саме, що у печі рівночасно з рибою можемо спекти бараболю до обіду. Однак треба уважати, що бараболя печеться довше, тому її починаємо пекти раніше, щоб рівночасно можна було подати цілий обід на стіл.

З рибою найкраще подавати свіжу зелену салатку та кружки помідора, щоб додати свіжої барви до, переважно, блідого кольору риби.

6 ложечок масла
1 чайна ложечка соли
1 чайна ложечка тим'янку
4 горнятка білого хліба (покрайного кубиками)
2 ложки води

Рибу насолити. Цибулю і салеру тушкувати у маслі 10 хвилин. Змішати з рештою складників, начинити рибу, зшити, положити у змащену посудину та пекти 1 год. — 350°F Під час печення кілька разів змащувати маслом або оливою.

РИБА В СТАНІОЛІ

Купуємо риби малі, напр. пструги (brook trout), для кожної особи одну 1/2 фунтову рибку. Риби засолюємо всередині і зверху. На квадратний кусник станіолі кладемо 1 ложку масла, а на нього рибку. Два протилежні кінці станіолі скручуємо разом, а бічні затискаємо та загортаємо вгору. Піч 375°F — 30 хв.

РИБА ПЕЧЕНА В СМЕТАНІ

2-3 риби (філе), тут краще вживати рибу соподководну, а не морську, сіль 1 велика цибуля, краєна в дуже тонкі кружечки і поділена на поодинокі кружки, 1 горнятко квасної сметани (вершків)

Куски риби солимо і укладаємо в змащений маслом посудині, зверху накладаємо цибулю, а опісля сметану. Печемо відкриту рибу при 350°F коло 45 хвилин.

Куховарські назви НА БУКВУ Ш

Шипшіна, свербиус — плоди деяких рослин родини розоквітих, що містять багато аскорбінової кислоти і використовуються для чаю, сиропів, мармеляди тощо. Шипшіновий чай.

Широконіска — мисливський птах род. качачих.

Шішка, шишечка — дрібне весільне печиво, також і для прикраси короваю.

Шкаралупа, шкаралупка, шкаралюща — тверда оболонка яйця, горіха тощо.

Шкварки, **вішкварки** — рештки з витопленого сала.

Шкіра, **шкірка** (а не скірка) — на дробі, на горобині, на садовині.

Шкоринка (не скірка) — на хлібі. Шкоринка верхня хліба — **верхняк**. Шкоринка спідня хліба — **спідка**.

Шмат, **шматок**, **шматочок**, **кусень**, **кава́лок**. **Шматок** або **скибка** хліба.

МУЗИЧНІ ВИДАННЯ ДЛЯ МОЛОДІ

Учителька музики у Мерілівіл (Індіяна), пані Р. Бучацька-Бровар, видала дві збірки музичних творів для нашої молоді. У цих збірках — кожна по 42 сторінки друку — є пісні церковні, патріотичні, народні й молодіжні опрацьовані для співу в один голос з фортепіаном, або для гри на фортепіані, гітарі чи бандурі. Опрацювання легке, пристосоване для молодих виконавців. Збірки прикрашені численними ілюстраціями до тексту пісень, а також виглядами наших міст, як Київ, Львів, Харків і малою картою України. Заголовки пісень і ілюстрації подані в українській і англійській мовах.

Цевартісне видання стане у пригоді в дитячих садках, школах та молодіжних організаціях, бо з них навчатися діти не лиш пісень, але й української мови та побачать цікаві ілюстрації. Обидва зошити видані дуже дбайливо, ноти і друк виразні, легкі для читання. Ціна дуже приступна (дол. 3.00 і 3.50). Купити їх можна в українських книгарнях, або в авторки 217 W 56 Pice Merrillville, Indiana. 46410; 0.3

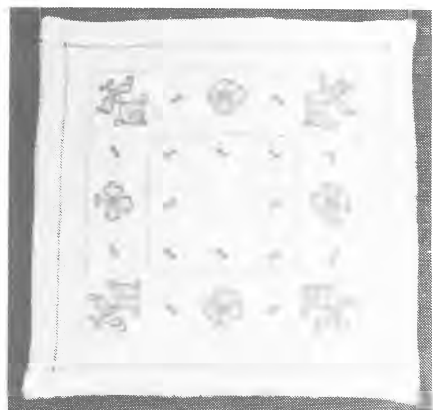
Rostyslawa Buczacka Browar
217 West 56th Place
Merrillville, Ind. 46410

Почта 50 центів.

Вишивана серветка

ВИКОНАЛА МИРОСЛАВА СТАХІВ

Серветка, вишита полтавськими квіточками

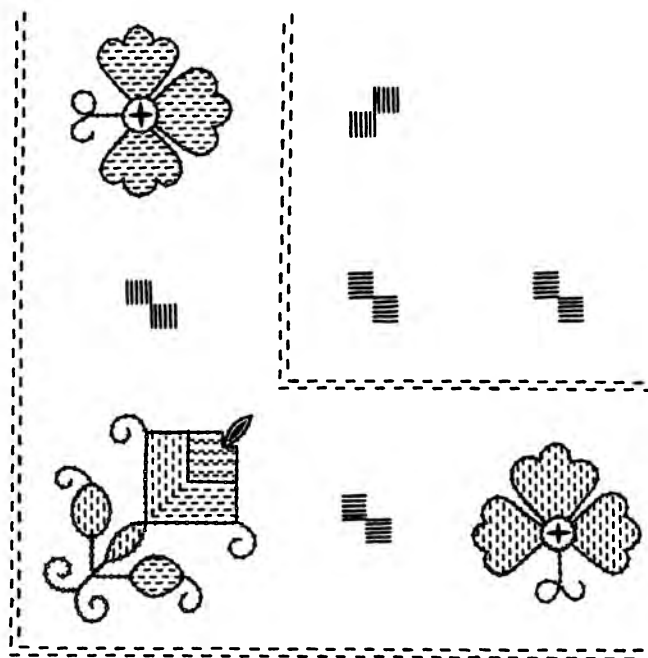
Квіточки з рушникових узорів — це чудові мотиви до прикраси завісок, скатерок, серветок. Легко й невимушено лягають вони на білому просторі, обведені лініями або кривульками.

Розміщення wzору дуже влучне. Скісно побудовані квіточки уміщені в рогах серветок, рівно закреслені по середині поміж ними. Обидві квіткі лучать невеличкі декоративні квадратики.

Ряд квіток обведений обабіч кривульками. Середина серветки (квадрат) теж теж покрита декоративними мотивами.

Вишивка виконана в одному тоні вишневої краски. Контури вишиті стебнівою, виповнення пелюсток різними рушниковими стібами.

Синок пише шкільну задачу при тьмяному світлі телевізійного екрану. Гордий батько каже до матері: — Подивуйдіне завзяття, правда? Зовсім, як Абрагам Лінкольн ...

Взір до серветки. Контури виконані стебнівою, а пелюстки виповнені рушниковими стібами.

ПОДЯКИ

Складаю щиру подяку родині та приятелям за слова розради і датки на сл. Божі та добродійні цілі в пам'ять моєї найдорожчої мами бл. п. Софії Пасічинської. Рівнож шлю вияви глибокої вдячності всім приятелям мами в Аделяйді, за їхнє сердечне відношення до неї. Складаю 10.00 дол. цеглину на Музей СУА у 24-тому Відділі.

Ірена Левицька

Моя глибока подяка 44-му Відділові СУА, який вшанував пам'ять покійного Віктора Царинника гарними квітами та пожертвою на журнал "Н.Ж."

Дякую всім членкам, які від себе склали пожертви на журнал в пам'ять мого чоловіка.

Дякую посестрам-союзанкам за допомогу мені і увагу.

Замість карток подяки складаю 15.00 дол. на Запасний Фонд "Н. Ж."

Галина Царинник

ХРОНІКА ОКРУГ

Округа Нової Англії

ОКРУЖНА УПРАВА ВІДДІЛІВ НОВОЇ АНГЛІЇ

Першим почином нової управи під проводом голови Л. Фіцалович була активна участь Округу у "Фестивалі Націй", влаштованому Міжнародним Центром для студентів Єйлського Університету. При співпраці 108-го і 66-го Відділів культурна референтка Слава Горбата влаштувала станок з показом українських народних виробів: кераміки, вишивок, килимів, писанок тощо. Українські танцюристи взяли участь у мистецькій програмі, де пописувалися 14 різних національних груп. Виставка тривала цілий день і притягнула численну публіку, зокрема студентів університету.

В червні відбулися ширші сходи Округу. Засідання започаткувала молитвою голова Л. Фіцалович, Вшановано пам'ять покійної М. Панькевич. Представлено членів управи. Звіт з попередніх сходів відчитала Р. Яхницька. Головною точкою програми була доповідь Ірени Захарко організаційної референтки СУА. І. Захарко поінформувала присутніх про організаційні проблеми і цілі СУА та подала конкретні вказівки, як приєднати нових членок і як творити нові Відділи. Вона ствердила, що поле для праці велике, бо на 244 українські поселення в США існує тільки 116 Відділів. Дискусія велася при каві й солодким.

Вислідом порушених організаційних справ на ширших сходах була пропагандивна акція приєднання нових членок під час Українського Дня стейту Коннектикат у Нью-Кейнен. Розвішено афіші з відповідними гаслами й інформаціями про СУА.

На відтинку поширення зв'язків з американськими жіночим світом в жовтні дві членки Округної управи Л. Фіцалович і О. Зінич взяли участь у Конференції Міжнародного Року Жінки, яку зорганізувала Ліга Жінок Виборців в Альбертус Магнус Каледж. Обидві делегатки вислухали ряд доповідей і брали участь у дискусіях, інформуючи про СУА і проблеми українських жінок у Советському Союзі. Тоді вдалося нав'язати деякі контакти і дістати запрошення виголосити інформативну доповідь про українських жінок політ-в'язнів.

Лідія Фіцалович
Голова Окр. Управи Нова Англія
Lydia Ficalovycz, President of the Regional Council of New England.

Цього самого місяця на запрошення 73-го Відділу СУА в Бриджпорті референтка зв'язків Марія Гіжа виголосила доповідь під час українського фестивалю в бібліотеці міста Бриджпорту. Около 100 людей вислухали доповідь М. Гіжої про українські поселення в Америці і про працю та ролі в суспільстві наших жінок.

Культурна референтка Округу, що є членкою Джуніор Вименс Клуб, улаштувала на запрошення клубу у Валлінгфордї виставку народних мистецьких виробів.

Округна Управа запланувала на 14-го грудня з'їзд голів і ширші сходи під час яких доповідатимуть К. Смородська й О. Ставнича.

Округна Управа Нової Англії увійшла в Комітет Святувань 200-ліття Америки в Нью-Гейвені.

Під час року управа доповнилася такими членами: І. Скождополь — заступниця голови, М. Антонішин — касирка, О. Мандич — виховна референтка, О. Посполіта — референтка суспільної опіки.

Надія Троян
пресова референтка

66-Й ВІДДІЛ СУА ІМ. О. КИСІЛЕВСЬКОЇ, НЬЮ-ГЕЙВЕН, КОНН.

Відділ начисляє 32 членки. Очолює Відділ Ірена Гриневич, заступниця голови М. Гіжа, секретарка Р. Яхницька, касирка Л. Козюпа, протоколярна секретарка О. Рудницька, референтки: культурно-освітні — Р. Яхницька і Л. Фіцалович, пресова Л. Фіцалович, суспільної опіки О. Мандич і господарська О. Посполіта.

Імпрези: баль градуантів відбувся 10-го травня. Влаштовано День Жінки-Героїні з рефератом М. Томоруг. Улаштовано два базари і продаж печива.

Референтки провадять акцію приєднання нових членок, розпродажу цеглин на музеї і збирання пожертв на запасний фонд "Нашого Життя". Ведуть культурно-освітню працю на терені Нью-Гейвену. Членки брали участь у святкуванні 50-ліття СУА. Відсвяткували український День Стейту Коннектикат, під час якого пропагували ідеї СУА між жіноцтвом. На 13-го грудня заплановано Андріївський вечір. Відділ співпрацює з УКК і українськими рідними школами.

Лідія Фіцалович

73-Й ВІДДІЛ СУА, БРИДЖПОРТ, КОНН.

У 1975 р. Відділ виконав більшість запланованих імпрез. Відбуто 6 ширших сходів і одні надзвичайні загальні збори в червні, на яких при допомозі Округної управи позитивно розв'язано проблеми Відділу. Голова Відділу і члени управи брали участь у нарадах Округної Управи. Членство взяло численну участь у святкуванні 50-ліття СУА, яке влаштувала Округна Управа в березні 1975 р.

Референтка зв'язків Анна Гомік вдержувала контакт з Інтернаціональним Інститутом у Бриджпорті, а також нав'язала контакт з міською бібліотекою, до якої подарувала книжку В. Мороза "Бумеранг" в англійському перекладі.

Старанням референток культурно освітньої, С. Бабій, імпрезової М. Цап, і зв'язкової А. Гомік, при співучасті господарських референток та при допомозі членства відбулися такі імпрези: у березні чайний вечір з виграшем, у червні продаж українських страв і печива на Міжнародному Фестивалі, спонзорваному Інтернаціональним Інститутом і Український Мистецький Фестиваль у міській бібліотеці дня 18-го жовтня. Ця остання імпреза була дбайливо підготована й вийшла вдало. Продуманий реферат англійською мовою про працю СУА, 100-ліття українського поселення в Америці виголосила референтка зв'язків Округної Управи Марія Гіжа. Злучений національний хор Бриджпорту відспівав три пісні, молоді танцюристи під керівництвом Ірки Романів, доньки нашої членки виконали кілька народних танків і здобули багато оплесків. Група пластунок "Гуцулки" захопила слухачів. Керівником цієї групи є пл. Оксана Тромза донька нашої членки.

10-ліття 79 Відд. СУА в Бостоні. Сидять від лівого: С. Бордун, адв. А. Чопек, Л. Фіцалович, інж. К. Гусяк — голова місцевого УККА, п. Дашавець — голова ОЖОЧСУ; стоять: Т. Смолинська, І. Кагн, О. Федорів, А. Смолинська, О. Турчин, С. Костецька, Р. Яхницька — голова Округу, Н. Миколаєвич, о. Скульський — парох української кат. церкви, Л. Чайківська, В. В. Гриценко, М. Турко, С. Щудляк. The 10th anniversary of Branch 79, Boston.

Управа 79 Відд. СУА в Бостоні. З ліва до права: Л. Фіцалович — заступниця голови Округу. Управу Таня Смолинська — секретарка, Ростислава Яхницька — голова Округу. Управу Нової Англії, Анна Смолинська — заст. голови, Марія Турко — голова Контрольної Комісії, Люся Чайківська — касирка, Іванка Кагн — голова, Наталія Миколаєвич — культ.-освіт. референтка, Стефанія Бордун — членка.

The board of Branch 79 in Boston.

Петро Бойчук активний член української громади в Бриджпорті, грав на бандурі. В інших залах бібліотеки була приготована мистецька виставка, яка тривала цілий місяць. Дуже багато людей відвідало й подивляло її. Була також виставка книжок і журналів українською й англійською мовами. Членки Відділу демонстрували писання писанок (О. Лупа), вишивання (О. Пендаківська), а син нашої членки Ігор Пендаківський демонстрував мистецьке різьблення. Відвідувачам роздавано копії короткої історії СУА, малі мапи України і книжечки, "Розправи в Україні 1973" і "Українські Жінки в Радянських в'язницях" англійською мовою. Господарські референтки приготували печиво і каву для гостей.

Крім цих імпрез, влаштованих самостійно, наш Відділ брав участь у різних громадських імпрезах, як 25-ліття української католицької церкви в Бриджпорті, 65-ліття Робітничого Союзу, стейтовий пікнік "Український День", 25-ліття відділу УККА. Продано одну 25-долярову цеглину і 10 цеглин по 10 дол. на розбудову приміщень СУА в Нью-Йорку.

Відділ не має виховної референтки, але О. Шуст провадить виховну працю, а саме вчить української мови дітям, які не ходять до парафіяльної української школи.

Д. Стахів
пресова референтка

79-ий ВІДДІЛ СУА ім. ОЛЕНИ СТЕПАНІВ, Бостон,

Дня 24-го листопада 1974 р. Відділ відсвяткував врочисто своє десятиліття. Участь у святкуванні взяла голова Округної Управи на Нову Англію Ростислава Яхницька, її заступниця Ліда Фіцалович і представники місцевих організацій.

Багату й різnorodну програму свята відкрила голова Іванка Кагн. Після "Молитви СУА" (Таня Смолинська) і після відспівання "Царю Небесний" чоловічим хором Народного Дому під керівництвом інж. Вінтонева вшановано пам'ять покійних членок Галини Гусак і Дарії Шараневич та відчитано привіти. Хор СЖОЧСУ під керівництвом Гані Носаль відспівав пісні: "Коби скорше з гір Карпат", "Де Дніпро котить хвилі", "Просив мене Гарасим". Христя Михайлів, учениця "Рідної Школи" деклямувала "Боже, Ти на небі". В'язанку народних пісень відіграв на акордеоні п. Струж. Фейлетон власного авторства п. н. "Суспільні мучениці" прочитала Марія Турко. Квартет "Ясени" в складі Галина Дуда, Ярина Сілецька, Юрко Шевчук і Євген Музика виступив з піснями: "Ясени", "Я люблю", "Де гори Карпати".

Мистецьку програму закінчив хор Народного Дому піснями: "Через балку летить галка", "Тетяна", "Гей, гей ізза гори виступає".

Заключне слово мала голова Округної Управи Ростислава Яхницька.

Програмою проводила культурно-освітня референтка Наталія Миколаєвич.

Дня 17-го травня 1975 р. відбулася забава передшкільних дітей. Зорганізуванням забави зайнялася Таня Смольська, мама двох дітей світлички.

Дня 8-го червня відбувся чайний вечір з мистецькою програмою і показом ляльок у народних одягах з різних областей України.

Відбулися курси вишивання, гачкування і в'язання на дротах. Зорганізувала їх Н. Миколаєвич, а вела Оля Федорів. Відбулося 8 лекцій.

Через брак референтки суспільної опіки праця в цій ділянці велася спільними силами кількох членок. Марія Турко вислала чотири пачки, Люся Чайківська чотири і Н. Миколаєвич шість, разом 13 пачок з уживаним одягом і книжками. Вислано їх до Бразилії, а також з одягом і невеличкою готівкою Сестрам Василянкам в Європі.

Стипендію в сумі 150 дол. вислано до Бразилії.

Дня 7-го грудня 1975 р. влаштовано різдвяний базар.

Наталія Миколаєвич
секретарка

93-Й ВІДДІЛ СУА ІМ. ОЛЕНИ СТЕПАНІВ, ГАРТФОРД

Відділ нараховує 46 членок. Відділ відбув 3 ширших сходин і 7 сходин управи. На ширших сходинах відбулися дві доповіді: Катрі Гадзевич — "Марія Магдалена Мазепина" і Івана Кукіля, який обговорив книжку Є. Енджеєвіча "Українські ночі, або родовід генія". У квітні відбулася виставка українського народного мистецтва при коледжу в Нью-Британ, що її підготували культурно-освітні референтки Відділу Леся Крупа й Євгенія Ковальська.

19-го квітня відбувся чайний вечір для союзянок і їхніх родин, а при кінці червня прогулянка до парку, получена зі святкуванням Дня Батька. Численну участь взяв наш Відділ у Другому Українському Фестивалі в Нью-Джерзі і в маніфестації в Нью-Йорку.

26-го жовтня Відділ відсвяткував "Свято Жінки". Доповідачами були Уляна Любич і Люба Волинець.

Цьогорічні вишивані вечерниці пройшли з великим успіхом, притягаючи щораз більше молоді в чудових українських вишивках.

Референтки суспільної опіки вислали 4 пакунки до сиротинця в Бразилії і 1 до Європи, зібрали 200.00 дол. на одну стипендію для студента в Бразилії, відвідували хворих і старших віком у шпиталях. Господарська референтура влаштувала продаж печива — це найбільша фінансова база Відділу, що допомагає вив'язуватися йому з грошових зобов'язань до Централі СУА.

Відділ веде посилену акцію збірки на Музейний Фонд СУА поміж членками і громадянством.

Ірина Скождополь
пресова референтка

106-Й ВІДДІЛ СУА ІМ. ОЛЕНИ ТЕЛІГИ, ГАРТФОРД

Відділ відбув Загальні Збори 2-ого лютого 1975 р. Управу очолила Катруся Зборовська. Новий сезон праці започатковано мистецькою виставкою Слави Геруляк. Виставка і доповідь, яка відбулася 5-ого квітня в церковній залі св. Михаїла пройшла з великим успіхом.

Найважливішою діяльністю Відділу є ведення світлички при школі українознавства. Світличку провадить Стефа Сиротюк. Цього року скількість дітей обнизилася, хоч світличка гарно влаштована і ведена професійними силами. Під цю пору Відділ підготовляє свят-миколаївський вечір в якому будуть брати участь діточки зі

Секстет 106 -го Відд. на святі "Рік Жінки". Від ліва: Валя Лущань, Марійка Швець, Віра Ціропалович, Христя Кінах, піяністка, Люба Кінах, Люба Хмелівська, Стефа Пришляк і Слава Кукіль яка провадила вечір.

The Branch 106 sextet at the "Women's Year" celebration.

світлички. У травні 1975 року на День Матері Відділ влаштував продаж квітів-корсажів, які членки зробили самі. Знаний зі своєї жертвенності на допомогти цілі, в цьому році Відділ вислав чотири пакунки з дитячим убранням до Бразилії на руки Сестер Василіянок.

Відділ на зміну з 93-им Відділом СУА що другий рік влаштує вишивані вечерниці. Цього року вечерниці пройшли з незвичайно гарним успіхом. Були кореспонденти з місцевої американської газети, "Гартфорд Таймс" і на ступного дня появилися знімки пань які зайняли перше місце. Було багато панів у вишиванках.

Дня 26-го жовтня наш Відділ спільно з 93-им влаштував свято "День Жінки" з нагоди міжнародного Року Жінки. Доповіді на вечорі виголосили представниці Централі СУА — редактор Уляна Любич і культурно-освітна референтка Люба Волинець. Повний дохід з цієї імпрези призначено на Запасний Фонд "Нашого Життя".

Віра Ціропалович
пресова референтка

ДОПОВНЕННЯ ДО ХРОНІКИ ОКОРУГИ НЬЮ-ЙОРК

У хроніці яку поміщено в числі за листопад 1975 р. на сторінці 28 пропущено інформацію що під час зборів виховної референтури модератором виховного панелю була Ірина Куровицька.

108-Й ВІДДІЛ СУА ІМ. ОЛЕНИ ЛОТОЦЬКОЇ, НЬЮ-ГЕЙВЕН, КОНН.

Відділ нараховує 25 членок. Під проводом голови Гені Козак-Гарвій, діяльність Відділу проявляється найбільше на культурному і виховному відтинках. Шість членок входить до Окружної Управи Нової Англії, а одна до Головної Управи СУА.

Першою великою імпрезою року, до влаштування якої причинилося членство Відділу це 50-ліття СУА, влаштоване Окружною Управою. Під час великоднього сезону на льокальній телевізійній програмі, канал 8, відбувся показ писання писанок. Ініціатором була писанкарка Слава Горбата. Про українські великодні звичаї розказувала Дизя Брочинська, а Геня Козак-Гарвій інформувала про СУА. На запрошення директорки школи в Гемден, Конн. дві членки Відділу Оля Нагорська та Слава Горбата мали поєднану з показом лекцію про українську культуру, звичаї й історію для 110 дітей четвертої, п'ятої і шостої клас. Вони показували дітям прозорки народної ноші і улаштували виставку народного мистецтва.

Разом зі 66-им Відділом СУА Відділ зайнявся виставкою народного мистецтва під час міжнародного ярмарку Єйлського Університету. Марійка Антонинин і Слава Горбата були головними організаторами цієї імпрези. Найбільше праці і підготовки вкладають усі членки у вже традиційні

108-ий Відд. Станок в Ёл Університеті. Голова Геня Козак з дітьми та Марійка Антонишин
The exhibit of Branch 108 at Yale University.

вишивані вечерниці. Цього року відбулися вони 11-го жовтня і пройшли з великим успіхом. Атракцією вечора був вибір найкращих вишиваних одягів. Нагороду за довгу вишивану сукню одержала студентка Зуля Козюпа, за коротку пані Анна Гіна, за блюзку пані Анастасія Фічка. Відзначення за найкращу вишивану сорочку одержав п. Мирослав Троян, а за краватку п. Браен Гільдей.

Тридцятого листопада відбулася в Народному Домі виставка молодих талантів, що її zorganizували Оля Нагорська та Христина Мельник. Десять молодих людей виставляли свої мистецькі твори і вироби з

прикладного мистецтва. Під цю пору Відділ приготується до виставки вкладу української громади в американську культуру з нагоди 200-ліття Америки. Виставка, що буде приміщена у спеціально запланованій на це залі в центрі Нью-Гейвену, буде тривати цілий місяць січень.

У дитячому садочку, що його провадить фахова учителька Геня Гаврій, учиться 8 діточок. Для них заплановано гостину св. Миколая, а незабаром також забаву для всіх дітей українського Нью-Гейвену.

Надія Троян
пресова референтка

Замість квітів

Замість квітів на свіжу могилу бл. п. **Ярослава Біласа**, мужа голови Контрольної Комісії СУА Округи південного ньюйоркського стейту, складаємо 10.00 дол. на пресовий фонд журналу "Наше Життя". Дружині, дітям та ближчій і дальшій родині висловлюємо наші щирі співчуття.

Управа СУА Округи
південного ньюокського стейту

Замість квітів в пам'ять дорогої членки бл. п. **Ольги Федорків**, яка померла в грудні, пересилаємо 10.00 дол. на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя". Родині покійної висловлюємо найщиріші співчуття.

10 Відділ СУА у Філядельфії

Замість квітів на могилу бл. п. А. Матійців, мами нашої членки п. **Тані Винниченко**, складають 10.00 дол. на Запасний Фонд журналу "Наше Життя"

Членки 29 Відділу СУА, Чикаго

В пам'ять мистця-маляря бл. п. **Антон Чайковського**, батька нашої членки п-і Александри Яцкевич та Дідуса наших членок пань Марти Тарнавської і Христини Дольницької, складаємо 10.00 дол. на Запасний Фонд Нашого Життя. Родині висловлюємо щирі співчуття

43 Відділ СУА в Філядельфії

Замість квітів на могилу бл. п. **Ірини Костинюк**, бувшої диригентки хору 46 Відділу "Чайка", складаємо 25.00 дол. цеглину на Музей СУА

46 Відділ, Рочестер, Н.Й.

Осіною 1975 р. відійшли від нас дві членки, бл. п. **Софія Остапчук** і бл. п. **Емілія Сімоні**. Замість квітів на їхні могили складаємо 32.00 дол. на Запасний Фонд журналу "Наше Життя"

Членки 47 Відділу СУА в Рочестері, Н.Й.

Замість квітів на свіжу могилу бл. п. **Івана Пурія**, складають цеглину в сумі дол. 10. на Музейний Фонд, дружині п. Стефі з родиною висловлюємо глибоке співчуття".

Членки 64-го Відділу

Замість квітів на свіжу могилу бл. п. **Володимира Платоша**, мужа нашої бувшої голови Відділу Олі Платош, складаємо 10.00 дол. на Запасний Фонд "Нашого Життя".

93 Відділ СУА, Гартфорд, Корн.

Замість квітів на могилу бл. п. **Катерини Войтович**, Ютика Нью-Йорк, на Фонд Музею СУА складають 85.00 дол:

По 25.00 дол.: О. і О. Бойчук, Дямонд Поінт, Н. Й.

По 10.00 дол.: Петро і Лідія Ігнат, Кліфтон Н. Дж., Роман і Олімпія Хойнацькі, Кліфтон, Н. Дж., Володимир і Дорота Микитка, Шікаго, Іл., Михайло Войтович, Ярополк Войтович, Зенон Войтович.

Замість квітів на могилу бл. п. **Еви Бігун** і бл. п. **Анастасії Панчук** складають 25.00 дол. на Музей СУА.

Ольга Салук

Замість квітів на могилу бл. п. др. **Едварда Михайленка**, який відійшов у вічність 7-го серпня 1975 р., складають 45.00 дол. на Стипендійний Фонд СУА в Бразілії

Осипа Михайленко, дружина

Замість квітів на свіжу могилу Дорогого і Незабутнього Радника бл. п. **Антон Чайковського** на Пресфонд "Нашого Життя" складають дол 25.00

Я. і М. Зубалі
О. і Л. Біланюки

Валлінгфорд, Па.

Замість квітів на могилу Мами нашої швагерки і стриянки Люби Пежанської бл. п. **Євгенії Мрицовой** у першу річницю її смерті (померла 28 лютого 1975 р.), складаємо 20, — дол. на пресовий фонд "Нашого Життя"

Ірина Пежанська
Дарія Ярошевич

Замість квітів на свіжу могилу бл. п. **Василя Гусара**, складаємо 20,00 дол. на Музейний Фонд СУА.

Іванна і Мирон Бучаки

Замість квітів на свіжу могилу бл. п. **Марії Коцюмаки**, матері заст. голови Округної Управи в Дітроїті пані Роми Дигдало, складаємо 20.00 дол. на Музей СУА.

Семенія і Ярослав Дуби

Замість квітів на могилу, в сьому сумну річницю смерти нашого незабутнього чоловіка і батька **бл. п. інж. Богдана Турка**, складаємо 15.00 дол. на Запасний Фонд журналу "Наше Життя"

Марія і Ярина Турко

Замість квітів у 25-ту річницю смерти моєї сестри **бл. п. Наталії з Лепких Данилевич** і у 10-ту річницю смерти брата **бл. п. др. Ростислава Лепкого**, складаю 15.00 дол. на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя"

Софія Лепківна
Бронкс, Н. Й.

Замість квітів на могилу **бл. п. Іванни Барчинської**, в Австралії, та **бл. п. Марії Терлецької** в Дітройті, складаємо 15.00 дол. на Запасний Фонд журналу "Наше Життя"

Оксана і Михайло Салдат

Замість квітів на свіжу могилу в Україні мого дорогого батька **бл. п. Михайла Плесака**, складаю 15.00 дол. на Запасний Фонд журналу "Наше Життя" через 1-ий Відділ

Ліліяна, Марія та Степан Андрушків
Нью-Йорк

Замість квітів на свіжу могилу дорогого приятеля **бл. п. Івана Заблоцького** складаю 10.00 дол. цеглину на Музей СУА

Марія Витвицька і родина

Замість квітів на свіжу і далеку могилу дорогого батька **бл. п. Петра Криль** складаємо 10.00 дол. на Запасний Фонд журналу "Наше Життя" через 1-ий Відділ СУА

Осипа, Василь та Орест Дудинські
Нью-Йорк

Замість квітів на могилу **бл. п. Віктора Царинника**, мужа нашої голови Відділу складаю 10.00 дол. на Запасний Фонд журналу "Наше Життя", пані Галині Царинник, щире співчуття

Катерина Куряча
Членка 44 Відділу СУА у Філядельфії

Замість квітів у пам'ять **бл. п. Василя Гусара** складаю 10.00 дол. цеглину на розбудову Музею СУА

Олександра Ощудляк

Замість квітів в пам'ять дорогої та неочіненної **бл. п. Ірини з Макухів Павликовської**, з Інститутських часів у Львові, складаю 10.00 дол. на цілі СФУЖО та 5.00 дол. на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя"

Теодосія Коцик

Замість квітів в пам'ять моєї дорогої приятельки **бл. п. Тусі Мазяк**, бувшої членки 63 Відділу у Дітройті, складаю 10.00 дол. на Суспільну Опіку, яка була дорога її серцю і моему також. Родині висловлюю ще раз найщиріші співчуття

Ольга Денисенко
Кергонксон, Н. Й.

Замість квітів на могилу **бл. п. В. Гусара** складаємо 10.00 дол. цеглину на Музей СУА

В. і Д. Оріховські

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. рад. Антона Чайковського** складають 10.00 дол. на сироти в Бразилії

Стефа і Адам Лісікевичі
Ворен, Мічіген

Замість квітів на могилу **бл. п. Дмитра Васько**, чоловіка членки 26 Відділу СУА Марії Васько, складаю 5.00 дол. на Запасний Фонд журналу "Наше Життя" а родині висловлюю співчуття

Леонтина Галяженко
Членка 63 Відділу СУА, Дітройт

Замість квітів на свіжу могилу провідної громадської діячки **бл. п. Ірини Павликовської**, складаю 5.00 дол. на Запасний Фонд журналу "Наше Життя" а родині висловлюю щире співчуття

Леонтина Галяженко з родиною
в Дітройті

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Василя Савчука** з Дітройту, складаю 5.00 дол. на Запасний Фонд журналу "Наше Життя", а дружині п. Олі і доням висловлюю співчуття.

Ірина Подгурська Малиновська

Замість квітів на могилу в першу болючу річницю смерти **бл. п. Олімпії Подубинської**, складаю 5.00 дол. на Стипендійний Фонд для Української молоді в Бразилії

Марія Голуб
Каламазу, Мічіген

Замість квітів на могилу **бл. п. Володимира Платоша** складаємо 10.00 дол. на Фонд Церкви в Потребі, а дружині п. Олі і синові висловлюємо глибоке співчуття

Ольга і Микола Павлів

СПРОСТУВАННЯ

В "Нашому Житті" ч. 10 на стор. 36 нотатку "Замість квітів" на могилу **бл. п. Боровець** підписано **Любомир Мокрій** повинно бути **Любомира Мокрій**

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

Ділимося сумною вісткою, що 17-го грудня 1975 року відійшла від нас у вічність довголітня членка 57-го Відділу СУА в Ютиці сл. п. Катерина з Маркусів **Войтович**. Покійна вродилася і проживала в Стрию, де її чоловік Михайло був бухгалтером, а відтак директором Повітового Союзу Кооператив. Покійна була дуже релігійна, від 22 року життя була членкою Марійської Дружини, була працюювита, погідної вдачі, добра і вірна дружина, прикладна мама і бабуня. Взірцева громадянка-патріотка і працюювита членка СУА, яка ніколи не відмовлялася від праці в організації.

Покійна любила в Україні вишивках, якими так пишно прибрала свою хату і в які зодягала своїх улюблених внуків та й у вишиваному вбранні її поховали.

Жалобою вкрита родина, членки СУА і вся наша громада взяли участь у похоронах Покійної, щоб віддати останню прислугу тій тихій, скромній і шляхетній жінці.

Покійна осиротила в смутку чоловіка Михайла, синів Ярополка і Зенона, синову Ольгу, сестру Юлію, п'ятеро внуків і ближчу та дальшу родину в Україні.

У пам'ять Покійної приятелі і родина зложили 95 дол. на Музей СУА в Нью-Йорку.

Управа 57-го Відділу в Ютиці

Ділимося сумною вісткою, що дня 27-го грудня 1975 р. упокоївся в Бозі бл. п. Дмитро Васько, відомий на терені Гемтремку, зокрема в колах давньої еміграції.

Покійний походив з села Лугове Жовківського повіту в Західній Україні. До США прибув у 1911 р. Одружився в 1915 р.

Був спокійної і милої вдачі. Зараз після прибуття до Америки включився в громадсько-церковне життя. Був членом парафії НЗПДМ, співав у парафіяльному хорі ім. І. Котляревського, належав до Братства св. Михаїла і до 94-го Відділу ім. М. Шашкевича УНС.

Коли організувався 26-ий Відділ СУА ім. О. Басараб, дружина Покійного Марія була однією з перших свідомих жінок, що стала його членкою і займала в його управі різні пости. Покійний підтримував свою дружину в її діяльності і завдяки тому вона успішно вив'язалася з своїх завдань.

Крім дружини, Покійний осиротив дочку Анну заміжно за Михайлом Кручком, двоє внуків Марію і Григорія Кручків, невістку Марію Васько та ближчу й дальшу родину в США і в Рідному Краю.

Бл. п. Дмитра поховано з церкви НЗПДМ в Гемтремку на цвинтар "Мавнт Олівет", поруч його сина Івана.

Після похорону відбулися поминки, під час яких почесна голова 26-го Відділу Катерина Хом'як згадала у своєму слові про громадську діяльність Покійного, зокрема його прихильне ставлення до СУА, до Церкви і української громади.

Хай земля Вашингтона буде Йому легкою!

Анна Ганиш

РІЧНІ ЗБОРИ

І-ШИЙ ВІДДІЛ СУА НЬЮ-ЙОРК, Н. Й.

Річні Збори Відділу відбулися 13 грудня 1975 р.

У склад нової управи Відділу ввійшли: Леся Гой — голова, Михайлина Баран — заступниця, Марія Андрушків і Павлина Смеречинська —

протоколярні секретарки, Євгенія Чума — кореспонденційна секретарка, Стефанія Гуменюк — касирка.

Референтки: культурно-освітня — Лідія Магун, організаційна — Ярослава Костирка, імпрезові — Анна Сливка й Анна Натина, виховні — Євгенія Вацик і Марія Грицков'ян, суспільної опіки — Галя Дармограй та Іванна Мачай, пресова — Михайлина Баран, зв'язків — Марія Мотиль, мистецька — Наталя Гаврилук, базарові — Оля Нагірна і Катруся Папуга, господарські Параскевія Брожина, Софія Вацик, Марія Качун, Осипа Дудинська.

Контрольна Комісія: голова — Ольга Сливка, члени — Катруся Папуга, Віра Шуль, Марія Мотиль, Катруся Гаврилук.

Михайлина Баран
пресова референтка

21-ИЙ ВІДДІЛ СУА, БРУКЛИН, Н. Й.

Річні загальні збори Відділу відбулися 14-го грудня 1975 р. Нова управа: Марія Михайлів — голова, Віра Кука — заступниця голови, Емілія Ройовська — секретарка, Ярослава Зарицька — касирка. Референтки: Віра Кука — організаційна, Емілія Ройовська — культурно-освітня, Оксана Богданович — пресова, Ірина Кордуба — суспільної опіки, Марія Крус, Параскевія Козяк і Марія Козяк-Булік — господарські.

Контрольна Комісія: Зеновія Колодій — голова, Оля Подусовська і Магдалина Жежелевська — члени.

За довоготітню громадську працю надано Ярославі Зарицькій титул "почесної членки".

Оксана Богданович
пресова референтка

28-ИЙ ВІДДІЛ СУА, НЬЮ-АРК, Н. ДЖ.

Річні збори Відділу відбулися дня 11-го січня 1976 р. Вибрано нову управу в такому складі: Ольга Цар — голова, Марія Робак і Зеновія Ковальська — заступниці голови, Іванна Лисинецька — протоколярна секретарка, Марія Робак — кореспонденційна секретарка, Олександра Назарук — касирка.

Референтки: Люба Винарчук — організаційна, Люба Потічна і Наталія Чапленко — культурно-освітні, Валя Кайлин-Магмет і Марія Дябога — імпрезові. Євгенія Шпірка — виховна, Ірена Босняк, Софія Андрушків, Ольга Гнатик, Степанія Луків, Мирослава Калинович, Марія Дурбак — суспільної

опіки, Лідія Гладка — зв'язків, Наталія Загайкевич — пресова, Марія Гарматій, Анна Жидовська, Марія Лемега — господарські, Марія Гординська і Люба Потічна — бібліотекарки.

Контрольна Комісія: Степанія Карапінка — голова, Ольга Муссаковська, Михайлина Мосора члени, Євфрозина Мартинець і Ірина Небелюк — заступниці.

35-ИЙ ВІДДІЛ СУА, ОЗОН ПАРК, Н.Й.

Річні загальні збори Відділу відбулися дня 7-го грудня 1975 р. До нової управи ввійшли: Пелагія Юркевич — голова, Анна Опарик — заступниця голови, Ангеліна Глуха — секретарка, Ольга Богатюк — касирка.

Референтки: Наталка Квасній — організаційна, Пелагія Бабська — виховна, Ольга Мідяна — пресова, Настя Цюпа — суспільної опіки, Стефанія Петришин — господарська.

Контрольна Комісія: Анна Доро і Катерина Хала. Анна Кокольська — делегатка до Окружної Управи.

Ольга Мідяна
пресова референтка

64-ИЙ ВІДДІЛ Н. ЙОРК

Загальні Збори 64 Відділу СУА в Нью-Йорку відбулися 21 грудня 1975 р. До нової управи увійшли: Оксана Шурголова, Ірена Волосенко-заступниця голови, Марія Ржепецька-протоколярна секретарка, Мирослава Вовкодав-кореспонденційна секретарка, Поля Книш-касірка, Марія Карпевич-фінансова секретарка.

Референтки: Марія Конашевич і Люба Раковська-організаційні, Люба Артимішин культурно-освітня, Володимир Івануса-суспільної опіки, Ірина Комар-імпрезова, Марія Савчак-мистецька, Марія Даниш-пресова, Стефанія Салдан-делегатка до Об'єднаного Комітету, Марія Береза і Осипа Лень-господарські.

Контрольна Комісія: Евстахія Шуган-голова, Христіна Навроцька і Кіра Скоробагата-членки, Дарія Костів і Софія Салдан-заступниці.

Лютій, 1976 р.

Марія Даниш
пресова референтка 64 Відділу СУА

Членка 81-го Відділу СУА ім. Олени Степанів у Дітроїті, Міш. **Марія Лазарчук** здобула ступінь магістра бібліотекарства і з тієї нагоди голова Відділу вручила їй в дарунку цеглину на Музей СУА, а членки склали їй гра-туляції.

Марія Колтик — пресова референтка

ЧОМУ І ЯК ПОСТАЮТЬ ПЕЧЕРИ?

НАСТУПАЮТЬ ТАКІ ФАКТИ:

На земній кулі знаходимо багато печер. Природні печери творяться силами природи. Звичайно постання печер зв'язане з пливучою водою.

ДОСЛІД

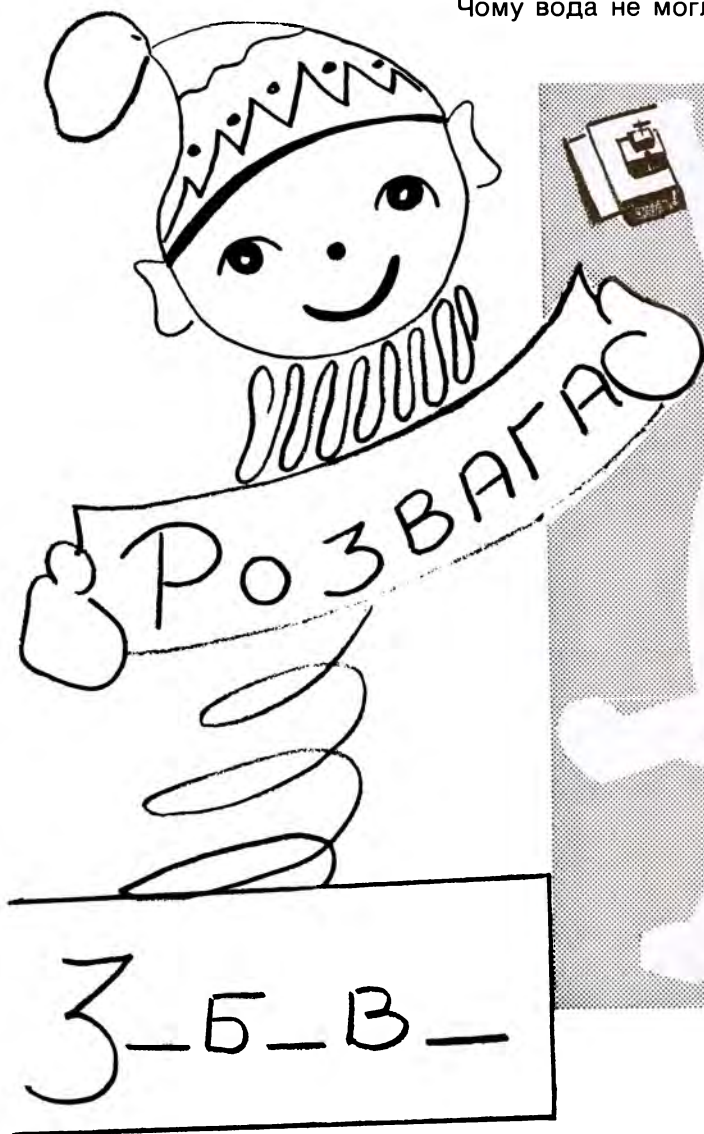
Обліпіть плястеліною кілька кісточок цукру, але так, щоб їх було видно (як на рисунку). Налийте води до слоїка та вставте "гору" з пластеліни і цукру на дно слоїка.

Що сталося з цукром?

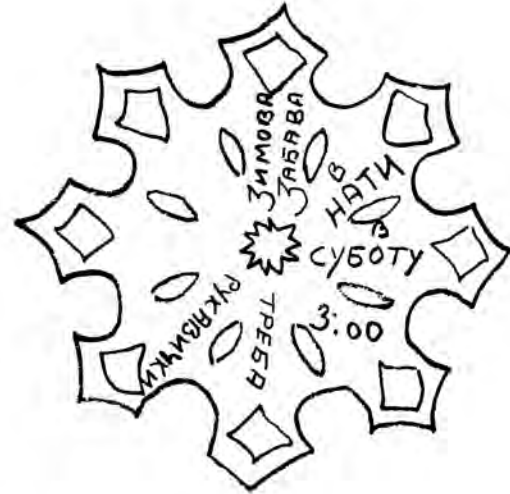
Що сталося з пластеліною?

Чи можете тепер догадатися, як творяться печери? Що виступає в природній ситуації на місці цукру?

Чому вода не могла розчинити плястеліни?

КОТРА ДОРОГА НАЙКОРОТША ?

ЗАПРОШЕННЯ:

Вирізати сніжинку з білого паперу. Виписати на сніжинці запрошення.

1) РУКАВИЧКА

Рукавички гостей вивернути на лівий бік і дати їх на середину кімнати. На знак кожний гість має знайти свою пару, вивернути і одягти. Перший, хто це виконає, виграє.

2) СІГОВИЙ ДІД В КАПЕЛЮСІ

Вирізати з паперу снігового діда та капелюх для кожного гостя. Гості підписують свої капелюхи. З зав'язаними очима мають причепити капелюх на снігового діда.

3) СІГОВІ КУЛІ

Роздати м'ячки (styrofoam) по шість для кожного. З віддалі кількох стіп гості стараються вкинути м'ячик до кошичка. Хто вкинув найбільше — той виграє.

ДО РОЗВАГИ

На земській кулі нема кісток цукру, але є великі поклади соли, які вода легко розчиняє. Вода також може складатися з різних складників, які можуть різні камені розчиняти, В більшості так творяться печери.

Де в Україні знаходяться печери?
Де в Америці знаходяться печери?

ПРИКРАСИ НА СТІЛ

На кольоровому папері наліпити білі сніжинки.

Вирізати сніжинки — з двох дротиків до чищення люльок скрутити ноги і руки, на середині причепити сніжинку, а на папері намалювати лице і причепити до дротиків. Можна написати ім'я гостя, прикріпити до дротиків і поставити коло його тарілки.

ТРЕТІЙ СПИСОК ЧЛЕНОК СУА, ЯКІ ЗАКУПИЛИ 10-ТЬ ДОЛЯРОВІ ЦЕГЛИНИ ВІД 1 ЖОВТНЯ 1975 р. до 31 СІЧНЯ 1976 р.

1 Відділ — Нью-Йорк

Евгенія Вацик, Наталія Хоманчук, Наталія Валько, Марія Чарнецька, Пелягія Дерех

4 Відділ — Нью-Йорк

Кароліна Борак, Павліна Бродін, Анна Гивель, Марія Ленчук, Розалія Мацук, Софія Левицька, Юлія Федорович, Анна Шпуляк

5 Відділ — Дітройт

Павліна Будзол, Анастасія Білоус, Агафія Галишин, Марія Никорук, Анна Дорош, Текля Гринчук, Анастасія Підлетейчук, Павліна Малишка, Катерина Сосновська, Розалія Роленко, Ірина Кузич, Марія Івасюк, Текля Кушнір, Анна Брановська, Неонілія Ферко, Марія Полох, Софія Голуб, Анна Микитинська, Анна Патра, Параня Стетків, Доміцеля Генік, Йоанна Сослер

16 Відділ — Міннеаполіс

Анна Артим, Олена Березнюк, Анна Бучек, Марія Віршук, Степанія Гайнус, Катерина Гуцал, Ольга Гамота, Галя Давидович, Наталія Давидович, Марія Канюка, Олена Карпак — Бенцаль, Лідія Козак, Ніна Колодницька, Анна Крамарчук, Софія Крамарчук, Неля Кузьмак, Ольга Луцак, Марія Мандибур, Анна Машталір, Теодозія Остап, Ефрозина Остапак, Марія Павлишин, Мирослава Петришак, Ірина Плювак, Степанія Повалчек, Марія Процай, Олена Ригайло, Олена Романовська, Ольга Смулка, Володимира Таращук, Степанія Тисовська, Марія Товстопят, Мирослава Тучапець, Валентина Ярмоленко Софія Дмитренко.

17 Відділ — Маямі

Софія Серна, Марія Ромашко, Ольга Кадучок, Ірина Ракуш, А. Рій, А. Богданович, Соня Микитка

22 Відділ — Чикаго

М. Басюк, А. Білинська, Г. Гординська, І. Городиська, М. Гірняк, О. Гайдук, Л. Горбач, І. Горчинська, Л. Денимюк, Р. Дмитерко, С. Джулинська, Н. Дзидзан, С. Еляшевська, С. Кавка, М. Кецала, М. Кибалюк, Г. Кунінська, О. Крехтек, С. Крупкова, О. Лебедович, О. Люшняк, А. Майка, О. Мартинюк, О. Магур, К. Марчук, А. Матійців, Д. Менцінська, М. Мушак, І. Мришук, Я. Панчук, С. Романюк, Д. Сасик, А. Самбірська, М. Семків, С. Сокологорська, Е. Струтинська, А. Струц, Г. Стецюк, К. Скуб'як, О. Стецишин, У. Терлецька, Я. Фаріон, А. Хариш, В. Цурковська, Л.

Шеремета, А. Шпиталь, М. Юзефович, Г. Янчишин

24 Відділ — Елізабет

М. Хитра, О. Цар, О. Заремба-І. Левицька

25 Відділ — Потакет

І. Сорока, М. Чировська, Н. Коропей, Т. Кузьма, др. О. Коропей, І. Ганушевська, Л. Левицька, М. Головінська, М. Адамо, Т. Децик

27 Відділ — Питсбург

О. Кудрицька — Маринець, Г. Зятюк, Л. Глютковська, Г. Сивий, К. Баган, К. Заблоцька, М. Курман, М. Купчак

28 Відділ — Ірвінгтон — Ньюарк

П. Худьо, др. Шеґедин, Л. Назарук, О. Гнатик, С. Андрушків, Е. Шпирка, О. Муссаковська, А. Настюк, А. Дубас, О. Цяпка, С. Гнатів, О. Терлецька Худьо, Леся Назарук, Марія Хоптяк, Марія Лемеґа, Александра Селепина, Володимир Бакун, Анна Тиха, Лідія Мурашук

31 Відділ — Росфорд — Толідо

Анна Василюшин, Ірина Гнатчук, Соня Лагола, Стефанія Луківська, Надія Масик, Марія Пелехата

32 Відділ — Ірвінгтон

В. Стадній

33 Відділ — Клівленд

Д. Басалик, О. Боднар, В. Баслядинська, О. Волошин, Е. Воляник, І. Вовк, С. Вільшанецька, О. Городиська, Р. Голловка, Д. Говикович, Е. Гейниш, І. Гнитка, А. Глинська, М. Грабець, Я. Гергель, О. Демянчук, Н. Задойна, М. Касараба, А. Кілярська, М. Кігітчак, Д. Кузьмін, Кравчук, А. Мачалаба, Л. Мичковська, М. Мудрак, К. Муцин, Е. Олесів, А. Павник, І. Пік, М. Романів, О. Руденська, Д. Сірко, С. Сікора, Н. Сатурська, др. М. Сагайдак, І. Стецура, В. Смаль-Стоцька, А. Стецяк, М. Фаріон, Е. Фандерис, М. Футей, О. Фік, С. Цегельська, М. Явін, М. Ярош, М. Юрків, Я. Цегельська, С. Городиська, Чубатий.

34 Відділ — Коговс

Олена Бачинська, Зеновія Білас, Стеля Бачинська, Марія Баб'як Кароліна Бездух, Анастасія Вербицька, Віра Галібей, Марія Галькевич, Надія Касіячук, Ольга Коник, Ніна Левицька, Марія Мацюк, Софія Поповська, Ярослава Ракоча, Ольга Ракоча, І. Романишин, Ніна Сосяк, Марія Савків, Евгенія Шанц, Іванна Цьолко, І. Удич, Марія Жмуд.

35 Відділ — Озон Парк, Н.Й.

Пелягія Бабська, Оля Балук, Г. і Б. Балабан, Босак, І. Божко, І. Безуб'як Білейчук, Г. Балук, Н. Вітенко, Г. Гайдамаха, Е. Гутович, А. Глуха, Ф. Генега М. Вовк, Катерина Еляш, Оля Зопків, Анна Кокольська, Наталка Колодій, Катерина Косьців, К. Костишин Н. Сельська, С. Крушельницька, Ева Малко, Д. Малафій, Оріся і Богдан Мішко, Оля Мідяна, Стефанія Мізур, Марія Мудрий, Анна Новосад, М. Пальчак, І. Поліщук, М. Прибські, А. Пригода, Стеля Петришин, Е. Трипилюк, К. Хала, А. Чупа, Пелагія Юркевич

37 Відділ — Дітройт

М. Слейбі, В. Вокер, Е. Австін, К. Зояк, О. Шустер, С. Федик

42 Відділ — Філядельфія

М. Чайківська, М. Мисакович, П. Малиновська, К. Пак, Боднар, Мельник

44 Відділ — Філядельфія

Марія Келлер

49 Відділ — Боффало

А. Макух, К. Шепелява, Т. Мандзій, С. Вовчук, Я. Борачок, Е. Турик, М. Паньків, О. Перейма, С. Гаврилук, А. Седлярчук, Е. Ковтало, Т. Уляк, О. Хомик, Н. Стецьків, Н. Фігльос, М. Дранка

54 Відділ — Вілмінгтон

Катерина Гусак, Лада Гусар, Катерина Глинянська, Іванна Дицьо, Марія Матвійців, Апла Рудацька

56 Відділ — Дітройт

К. Кривуцька, І. Шавалюк, Стефанія Дуб, Ярослава Сена, С. Лазечко, Рома Когут, Н. Крохмалюк, С. Гайда, Н. Туркевич, Аделя Савка.

57 Відділ — Ютіка

Галина Бровар, Володимира Величко, Осипа Гуцул, Філя Драгош, Катерина Драгош, Іванка Кахникевич, Люба Княганицька, Анна Кошикар Ольга Мельник, Міля Николайчик, Марія Савицька, Марія Смолій, Володимира Яцків — Марія Боднарчук

58 Відділ — Дітройт

Наталія Чарнецька, Сандра Феник, Джін Фіцсимон, Джін Гарді, Евелин Годзак, Соня Гейс, Соня Газен, Ольга Губчік, Мері Градовська, Ореста Каралаш, Ольга Кіннес, Мері Ковальчик, Йоанна Кульчицькі, Гелен Лампі, Нелля Мартин, Дженні Материн, Юстіна Нелліган, Гелен Палуґа, Мерилі Провальна, Анн Седорак, Гелен Седорак, Роз Слупецька, Надя Сепель, Ольга Соловій, Нелл Сосновська, Юлія Сойко, Маріон Вік, Анн Заблоцька, Барбара Годяк, Христина Культер, Анна Макара, Аделя Честер, Олеся (Рихлівська) Вайт.

59 Відділ — Балтімор

Марія Попович, Оксана Коропецька

61 Відділ — Випані

Стефанія Богославець, Марта Білинська, Ірена Біленька, Марія Грицкован, Оксана Ключас, Зіна Ференц, Аїда Федоренко

63 Відділ — Дітройт

В. Савчук, Е. Будзьяк, Л. Галяженко, М. Пришляк, В. Гординська, Т. Блашкевич, О. Гевко, М. Волощук, О. Лончина.

64 Відділ — Нью-Йорк

Ольга Фостяк, Зіна Захарченко, Марія Кушнір, Марія Коншевич, Марія Савчак, Поля Книш, Іванна Джус, Галя Кіляр, Володимира Івануса, Олена Качала, Марія Береза, Євгенія Тріска, Стефанія Діба, Галина Чічка-Андрієнко

66 Відділ — Нью Гейвен

Віра Гусак, Де Франко

69 Відділ — Лорейн, Огайо

М. Купчинська, М. Андрійович, А. Безгацька, А. Деркач, М. Дейчаківська, С. Лучковська, М. Крайчик, О. Крайчик, Е. Мацілінська, Д. Микита, О. Нагаєвська, М. Нестеренко, М. Пашин, Б. Сілецька, Т. Сілецька, І. Болюх, К. Шуя, Н.Н. С. Сілецька

71 Відділ — Джерзі Сіті

А. Княжинська, О. Вітер

72 Відділ — Нью-Йорк

І. Бойко, О. Літєлло, С. Клявсник, М. Рікет, М. Гусак.

73 Відділ — Бриджпорт

Н. Фалько, О. Сусла, Я. Ковач, М. Цап, Г. Гомік

74 Відділ — Чикаго

Ольга Паппас

76 Відділ — Воррен, Миш.

Ліда Колодчин, К. Сливка, Рома Дигдало, М. Кальба, М. Турянська, І. Ляш, Л. Бараник.

78 Відділ — Вашингтон

Марта Базарко, Ліда Білоус, Леся Бігун, Марія Вороняк, Тамара Вітковицька, Наталія Волинець, Марія Гаврилюк, Маруся Галушинська Анна Гавдяк, Богданна Гелета, Зоріанна Гріффо, Стефанія Дячок, Мирослава Демчишин, Міра Залуцька, Донна Калін, Олена Канда, Марія Кормелюк, Ірина Кость, Теодозія Кічоровська, Ольга Курилас, Зеновія Кульчицька, Софія Малиновська, Ольга Мартинюк, Ольга Наконечна, Оріся Новосівська, Люба Німців-Вайнгамер, Марія Сербин, Роза Сьокало, Марія Остапенко, Емілія Процінська, Христина Пацлавська, Уляна Рондяк, Марія Станіча, Мирослава Скасків, Мотря Словєвська, Марта Терлецька, Ліда Яросевич, Роксоляна Яримович, Тереса Чарик

Від Редакції

Редакція не приймає матеріалів не підписаних авторами та застерігає за собою право скорочувати статті та правити мову.

Статті, підписані авторами, висловлюють їх власні погляди, а не погляди редакції. Редакція не буде містити невічливих і образливих для когонебудь висловів. Рукописів не звертаємо. Анонімів не читаємо.

Редакція приймає у вівторок, середу, четвер і п'ятницю від 10-1 і по полудні від 3-6. В інших годинах за домовленням: тел: 674-5508 (код. 212). Адреса: 108 Second Ave. New York, N. Y. 10003

81 Відділ — Дітройт

Олена Лісківська, Ірина Герман, Александра Фльорчук, Тетяна Назаренко, Марія Білинська, Надя Бжеска, Марія Базюль, Ірина Чучман, Софія Дольницька, Стефанія Гладиш, Марія Балтарович, Дарія Яворівська, Марія Колтик, Марія Мушинська, Ольга Нінювська, Олена Папіш, Олена Перецька, Анастасія Стефанюк, Надя Терлецька, Оксана Васирина, Марія Собко.

82 Відділ — Нью-Йорк

І. Іванчишин, О. Лиско, Л. Волосянська, Н. Клезор, М. Савчак, С. Данилович К. Чорнодольська, Л. Котлярчук, С. Чорнодольська, О. Гентіш, Я. Лісовець, С. Мацелюх, К. Лонкевич, О. Смулка, О. Миськів, А. Стасів, О. Вербовська, О. Дзядів, І. Морозова, Д. Витвицька, О. Томашевська — І. Парохоняк-Лойко

83 Відділ — Нью-Йорк

Варка Бачинська, Ірена Бехтолд, Марія Вижницька, Валя Глух, Ліда Закревська, Дарія Камінська, Слава Лучечко, Дарія Леськів, Оксана Лопатинська, Ірена Мокрівська, Люба Михалевич, Омеляна Рогожа, Оріся Салак, Стефанія Савчук, Нуся Сафян, Ярослава Трембіцька, Дарія Кекіш, Віра Шпонтак, Марта Ярош, Марта Яцушко, Катря Червоняк

91 Відділ Бетлегем

Ірина Бачинська, Дарія Балазюк, Люся Гентиш, Люба Камінська, Оксана Кіпа, Марія Корчевий, Богданна Михайлів, Марта Федорів, Оля Цегельська

92 Відділ — Менвіл, Н.Дж.

С. Гале, М. Гарвіст, Геречка, Т. Жук, С. Котенко, А. Кузьмів, С. Лендвійт, А. Пілат, М. Прядка, Г. Рохман, Т. Яцук

93 Відділ — Гартфорд

А. Самофал, А. Радович, Р. Шендюк, мс. С. Павлічко, Г. Баландюк, Е. Ковальська, А. Пришляк, М. Солук, Ю. Масник

96 Відділ — Дітройт

Віра Андрушків, Мері Анн Бойчук, Тереса Цєлла, Ляріса Цісарук, Зірка

Клярк, Марія Константин, Надя Денісенко, Надя Фабера, Мотря Федірко, Лярісса Гісо, Оксана Гудз, Лідія Гайдукевич, Христина Гнатчук, Квітка Іваницька, Лідія Кохан, Лідія Казевич, Ірена Кіналь, Світляна Кордуба, Барбара Коваленко, Христина Козак, Леся Козовик, Тамара Куропась, Марта Квітковська, Анна Мацілінська, Ірена Марітчак, Юліяна Мазяк, Калина Миколєнко, Христина Паррел, Світляна Петруша, Віра Русецька, Христина Шумейко, Розмері Соболь, Мирося Стефанюк, Люба Шаєнко, Мері Ткачук, Оксана Вінтер, Лідія Вроблевська, Оксана Заревич, Марія Зарицька, Люба Жура.

97 Відділ — Боффало

Ірина Балюта, Марія Іскало, Анна Копотонська, Олена Коритник, Марія Лишишин, Олена Морозевич, Марія Павлишин, Елсі Яремко,

99 Відділ — Вотервліт

Міля Коцур, Феуронія Кошикар, Стефанія Нарольська, Марія Скалій, Дарія Мокій

102 Відділ — Гемонд-Мунстер. Інд.

Анна Васильовська, Іванна Головата, Марія Григорців, Стеля Кірта, Люся Крук, Марія Лібер, Марія Фединяк, Наталія Шуя, Євгенія Остапчук

104 Відділ — Нью-Йорк

Оксана Байко, Марійка Гарайда, Ірина Волошин, Оксана Куйбіда

106 Відділ — Гарфорд, Конн.

Катруся Зборовська, Стефа Пришляк, Оля Якимів, Леся Дитюк, Леся Шевчук, Соля Платош, Іванка Веремчук, Віра Ціропалович, Стефа Сиротюк, Стефа Фоль, Маруся Швець, Люда Хмилівська, Тереса Глух, Дарія Латик, Ірена Сивенька, Галина Красій, Г. Воскобійник.

108 Відділ — Нью Гейвен

Оріся Зініч

109 Відділ — Асторія, Н.Й.

Ліда Стасюк, Анна Бідяк, Льюна Івашко, Оля Кухар, Марія Худа, Александра Різник, Марта Бачинська, Анна Плєскун.

РІЧНІ ЗБОРИ

73-Й ВІДДІЛ СУА, БРИДЖПОРТ, КОНН.

Загальні збори Відділу відбулися 8-го листопада 1975 р. Гостем на зборах була голова Окружної Управи Л. Фіцалович. До нової управи ввійшли: О. Шуст — голова, А. Тарасюк — заступниця голови, М. Сливінська — секретарка, М. Болонна — касирка. Референтки: О. Лула — імпрезова, О. Пендаківська — культурно-освітня, А. Гамік — зв'язків, А. Черняхівська — пресова (англо-мовна), Д. Стахів — пресова (україномовна), М. Герич — суспільної опіки, Я. Ковач і Ю. Бурий — господарські. Контрольна комісія: голова М. Чубата, Е. Кириченко, Н. Фалько, О. Сусла — члени.

79-Й ВІДДІЛ СУА БОСТОН, МАСС.

Річні Загальні Збори Відділу відбулися дня 23-го листопада 1975 р.

Нову управу вибрано у такому складі: Марія Турко — голова, Таня Д'Авінійон заступниця голови, Наталія Миколаєвич — секретарка, Ольга Федорів — касирка. Референтки: Таня Д'Авінійон — культурно-освітня, Леся Парек і Ліля Козицька — імпрезові, Стефанія Бордун — зв'язків, Люся Чайківська і Зеня Грабович — суспільної опіки, Іванка Кагн і Леся Кіндрачук — господарські, др. Анна Чопек, Таня Смолинська і Юля Тутна — контрольна комісія.

До Відділу прибуло 8 нових членок, з них 7 молодих. В цьому заслуга головно Т. Смолинської і М. Турко. Список нових членок: Христя Сохан-Зоммерс, Таня Д'Авінійон, Анна Вінтонів, Леся Парек, Ліля Козицька, Ірина Луців, Леся Кіндрачук і Таня Витвицька.

Наталія Миколаєвич
секретарка

81-ий ВІДДІЛ ім. ОЛЕНИ СТЕПАНІВ, ДІТРОЙТ, МИШ.

Річні загальні збори Відділу відбулися дня 3-го січня 1976 р. До нової управи ввійшли: Дарія Яворівська — голова, Тетяна Назаренко — заступниця голови, Леся Фльорчук — друга заступниця голови, Ірина Чучман — секретарка, Надія Терлецька — касирка. Референтки: Анастасія Стефанюк — організаційна, Олена Терлецька — культурно-освітня, Ірина Герман — імпрезова, Т. Назаренко — виховна, Марія Колтик — пресова, Марія Собко — суспільної опіки, Ольга Нінювська і Оксана Василян — господарські.

Марія Колтик
пресова референтка

"Second-Class Postage Paid at New York, N. Y. and at additional mailing offices"
Return to "Our Life" Magazine, 108 Second Ave. New York, N. y. 10003
RETURN POSTAGE GUARANTEED

КАЛЕНДАРЕЦЬ СУА

Лютий

14-го Сходини з рефератом "День Жінки" 1 Відд. Н. Йорк
22-го Сходини присвячені сл. п. О. Лотоцькій 21 Відд. Н. Йорк
без дати "Леся Українка" — реферат В. Левінська 105 Відд. Стетен Айланд

Березень

без дати Реферати: "Шевченко" і "Січ" 105 Відд. Стетен Айленд
6-го Вечір слова, пісні і музики 1 Відд. Н. Йорк
13-го "Творчість Тараса Шевченка" реф. Л. Магун 1 Відд. Н. Йорк
14-го Весняний Базар 22 Відд. Чікаго
20-го Початок курсу кераміки — веде Н. Гаврилук 1 Відд. Н. Йорк
23-го На медичні теми — доповідь д-ра М. Зарицького 1 Відд. Н. Йорк

Квітень

без дати Свячене 105 Відд. Стетен Айленд
10-го Між земляками в Бразилії — реферат з прозірками д-р Т. Савицька 22 Відд. Чікаго
11-го Писання писанок — з рефератом Е. Ройовська 21 Відд. Н. Йорк
11-го Базар 1 Відд. Н. Йорк
17-го Рослинні ліки в народній медицині — проф. Н. Осадча-Яната 1 Відд. Н. Йорк

Травень

без дати Українська вишивка — реферат М. Стахів 105 Відд. Стетен Айленд
8-го Свято Мами 1 Відд. Н. Йорк
23-го Доповідь д-ра Л. Луцева 21 Відд. Н. Йорк

83 ВІДДІЛ СУА В НЬЮ-ЙОРКУ.

Дня 16 грудня 1975 відбулися Загальні Збори Відділу на котрих вибрано нову Управу на 1976 рік.

Голова — Ірина Морківська, заступниця — Христя Маєвська, секретарка проток. — Нуся Рак, секретарка коресп — Оксана Лопатинська, касирка — Валя Глух, Референтури: організаційна — Гена Івашків Культ-Освітна — Ірина Стецьків — Бехтольд, член — Оріся Салаяк, виховна — Наталка Дума, член — Оля Гаєцька, Дарія Генза, опікунка "Світлички" — Наталка Дума, Ляльковий Театр — Оля Гаєцька, адміністр. театру — Марта Данилюк, члени — Наталка Дума, Марія Соробей імпрезова — Варка Бачинська, члени — Оксана Базилевська, Іна Соломон, зв'язків — Ірина Куроцька, члени — Ліда Роговська, Віра Шпонтанк суспільна опіка — Дарія Леськів, пресова реф. — Марта Л. Ярош, член — Леся Юзенів, член (англ. преса) — Катря Червоняк, господарська — Стефа Савчук, члени — Ліда Закревська, Маруся Палій, ярмаркова — Маруся Вижицька, члени — Дарія Камінська, Нуся Сафян, Галина Оберешин

Контрольна Комісія

Голова — Марта Данилюк, члени — Марія Соробей і Дарія Кекіш.

Номінаційна Комісія на 1977 рік.

Голова — Марта Данилюк, члени — Нуся Рак і Марія Томоруг.

Надіслані книжки:

Докінчення зі стор. 10.

Радзикович, Юліан

Лулулові скарби. Історичне оповідання.

Мюнхен, Вид-во "Дніпрова хвиля", 1975. 288 стор.

Рудакевич, Оксана

Щастя-долі виглядаєм. Принагідні вірші, нариси й співомовки.

Філадельфія, Накладом автора, 1975. 168 стор. ілюс.

Чортківська Округа. Історично-мемуарний збірник Чортківської Округи. Повіти: Чортків, Копичинці, Борщів, Залищики. Редакційна колегія: Ольга Соневецька, Богдан Стефанович, д-р Роман Дразньовський Нью-Йорк, Видавець: Діловий комітет земляків Чортківської Округи, 1974. 923 стор. ілюс.

Наукове товариство ім. Шевченка. Український Архів. т. XXVI